

Xəbər
Fərmandan sonra bankların kredit siyasəti yumşalacaq - vətəndaşlara müjdə
yazısı səh.6-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 4 mart 2019-cu il Bazar ertəsi № 50 (7220) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Liderlər görüşə razılıq verdilər, bəs sonra?

Ermenistan rəhbərliyinin radikal ritorikası konstruktiv dialoqu mümkünsüz edir; "Aprel sindromu" təkrarlana bilər
yazısı səh.9-da

Paytaxtda "Kənddən şəhərə!" Novruz yarmarkaları açıldı - ünvanlar və qiymətlər

yazısı səh.3-da

Fəzail Ağamalı: "Təbriz stadionunda səslənən çağırış və şüarlar zaman gələcək, meydanlarda eşidiləcək"

yazısı səh.12-da

Bayılda son durum: sakinlər qərar gözləyirlər

yazısı səh.14-da

Deputatın Qarabağla bağlı birgə mitinq təklifi dəstəkləndi

yazısı səh.4-da

Rusiya-Belarus kimi Türkiyə-Azərbaycan ittifaqı dövləti yarana bilər

yazısı səh.12-da

Məktəbli hansı yaşda mobil telefon gəzdirə bilər - peditrdən xəbərdarlıq

yazısı səh.13-da

Restoran və kafelərin mətbəxində nələr baş verir - şok detallar

yazısı səh.15-da

Müşahidə kameraları haralarda quraşdırıla bilməz?

yazısı səh.14-da

Futbolda qaydalar dəyişdi - siyahı

yazısı səh.14-da

İRƏVANIN TİFLİS TƏLAŞI, PUÇ OLAN BAKI ÜMİDLƏRİ

Tale ortaqları işğal ortaqlarına qarşı; gürcü prezidentdən antierməni gedişi; Bakıda Ermənistanı işğalçı adlandıran Gürcüstan dövlət başçısı İrəvana hansı mesajı aparır?..

yazısı səh.8-da

Ziya Məmmədovun yarım milyardlıq beton yolu batan yola necə döndü... - reportaj

Sabiq nazirin 30 il zəmanət verdiyi Bakı-Rusiya yolunun hər iki istiqaməti darmadağındır; nə sürmək, nə də qəzadan sığortalanmaq mümkündür; yeni pullu yol isə 2021-də hazır olacaq... yazısı səh.10-da

Hadi Rəcəbli:
"Axı mən nəyi pis və əsassız danışmışam?"
yazısı səh.7-da

İsa Yaşar Tezel:
"Bu seçkinin qalibi biz olacağıq"
yazısı səh.11-da

Bako Saakyan da xain Fəxrəddin Abbasov kimi Bakıya gətirilə bilər
yazısı səh.5-da

Məlum olduğu kimi, martın 2-dən etibarən Novruz bayramı ilə əlaqədar Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının təşkilatçılığı ilə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə birgə paytaxtın 14 ünvanında, ölkənin bütün şəhər və rayon mərkəzlərində hər həftənin şənbə və bazar günləri, martın 16-dan 21-dək isə hər gün keçiriləcək Novruz yarmarkaları açılıb.

Paytaxtda "Kənddən şəhərə!" Novruz yarmarkaları açıldı

Martın 16-dək şənbə-bazar, martın 16-dan isə bayrama kimi hər gün işləyəcək - ünvanlar...

"Kənddən şəhərə!" brendi altında təşkil olunan yarmarkalar əhalinin bir sıra ərzaq və kənd təsərrüfatı mallarına tələbatının artmasını nəzərə alaraq istehlakçıların seçim imkanlarının artırılması, əhalinin artan tələbatının daha dolğun ödənilməsi, eləcə də süni qiymət artımının qarşısının alınması məqsədilə, dövlət başçısının göstərişi əsasında keçirilir. Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov şəxsən bu yarmarkalara baş çəkərək, işin gedişatı ilə tanış olub, müvafiq tapşırıqlar verib.

Yarmarkanın necə təşkil olunmasını, əhalinin marağını, satışa çıxarılan məhsulların qiymət və keyfiyyətini öyrənmək üçün "Yeni Müsavat"ın müxbiri Nizami rayonu, Qara Qarayev prospekti 55/57 ünvanında təşkil olunan yarmarkaya baş çəkib.

Qeyd edək ki, Nizami Rayon İcra Hakimiyyəti və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə yarmarka yüksək səviyyədə, qapalı məkanda təşkil olunub, səliqə ilə piştaxtalar düzülüb, məhsulların üzərində qiymətlər əks olunub. Həmçinin satıcılar vahid geyim forma ilə təmin edilib. Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin əməkdaşları bütün yarmarkalarda müvafiq nəzarəti həyata keçirirlər. Burada ət və süd məhsullarından, meyvə-tərəvəzə, quru meyvələrdən qəzəkli məhsullara qədər hər növ kənd təsərrüfatı məhsulu tapmaq mümkündür. Yarmarkada ölkənin müxtəlif rayonlarından gətirilən 100-ə yaxın çeşiddə kənd təsərrüfatı məhsulları bazar və marketlərlə müqayisədə ucuz əhaliyə təqdim olunur.

Yarmarkanın girişində kiçik bir çadır da diqqətimizi çəkdi. Çadır milli ornamentlərlə bəzədilib, yerinə milli naxışlarla toxunmuş qədimi kilimlər sərilib, döşəkçələr qoyulub. Milli geyimli xanımlar isə burada sac asıb, göy qutabı bişirir, yarmarkaya gələnlərə satırlar. Qutabın bir ədədi 50 qəpiyədir. Yarmarkanın girişində isə "Azərçay" şirkəti kiçik bir stend quraşdırıb və orada həm satıcılara, həm də yarmarkanın işçilərinə gün ərzində pulsuz çay verilir, soyuq havada işləyənlərə xidmət göstərilir.

Qiymətlərə gəlcincə, Novruzun simvolu olan səmənildən başlayaq. Bazarda müxtəlif dizaynda səmənilər düzülüb, qiyməti isə 3 manatdan başlayır, 10 manata kimi yüksəlir. Novruz süfrəsinin simvolları olan qəzəkli qoz və findığı 1 kiloqramının qiyməti 5 manatdır, badam 20 manat, Antep fıstığı 23 manat, şabalıd 6-7 manat, iyde və innab 6 manat, xurmanın kiloqramı 10 manat, alça qurusu və ərək qurusu keyfiyyətindən asılı olaraq 6-12 manat, kişmiş 6 manatdan başlayan qiymətlərlə satılır. Qoz ləpəsi 11 manatdan başlayır, 16 manata qədər keyfiyyətə uyğun olaraq dəyişir. Findıq ləpəsi isə 14-18 manat ara-

sında dəyişir.

Meyvələrə gəlcincə, almanın 1 kiloqramının qiyməti 50 qəpikdən başlayır, narıngi 1.80 manat, portağal 1.50 -1.80 manat, kivi 3 manat, banan 2.80 manat, armud 2 manat, nar 1.50-3 manat arasında təklif olunur. Tərəvəzlər də market və dükanlara nisbətən daha ucuzdur. Kartofun kiloqramı 60-70 qəpikdən başlayır, soğan 50 qəpiyə təklif olunur, kökün kiloqramı 30 qəpik, kələm 30 qəpik, pomidor 2-3 manat, xiyar 2.50-3 manat, boranının kiloqramı 1.20 manat, göbələyin kiloqramı isə 3.50 manatdan satışa çıxarılıb.

Yarmarkada ət satışı da həyata keçirilir. Mal ətinin kiloqramı 9.50 manat, quzu ətinin kiloqramı isə 11 manata təklif olunur. Fabrik yumurtasının 1 ədədi 12 qəpiyə, kənd yumurtası isə 20 qəpiyədir.

Süd məhsullarına gəlcincə, nehrə yağının kiloqramı 11 manata, kərə yağı 12 manata, şor 3.50 manat, qaymağın 1 kiloqramı 4.50 manat, pendir 4-6 manat arası qiymətlərlə satışdadır. Yarmarkada Dövlət Aqrar Ticarət Şirkəti "Kənddən Şəhərə" brendi ilə istehsal etdiyi məhsullar da satışa çıxarılıb və bu məhsullar da qiymətinə görə, müəyyən qədər ucuzdur.

Nizami rayon sakinlərinin yarmarkaya marağı da qənaətbəxş idi, insanlar gəlib qiymətlərlə tanış olur, bayram bazarlığını öncədən etməyə çalışırdılar. Həmsöhbət olduğumuz alıcılar

bildirdilər ki, qiymətlər market və dükanlardan daha ucuz olsa da, "8-ci kilometr" bazarından bir o qədər fərqlənir. Ancaq ən böyük üstünlüyü odur ki, daha ya-

xın və əlverişli yerdə olmasıdır. Həmçinin bu yarmarkalar yaradaraq bahalaşmanın da qarşısını ala bilər. Alıcılar arzu edir ki, ölkənin müxtəlif regionlarından fermerlər öz məhsullarını birbaşa yarmarkalara gətirsinlər, həm qiymətlər daha ucuz başa gəlsin, həm də çeşid çox olsun.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi əhalinin təhlükəsiz qida ilə təmin edilməsi istiqamətində nəzarət tədbirlərini davam etdirir. Bu barədə agentliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri Aysel Fərziyeva "Yeni Müsavat"a açıqlama verib. O, bildirdi ki, bu məqsədlə Novruz bayramı münasibətilə keçirilən kənd təsərrüfatı məhsullarının

satış-yarmarkalarında kənd təsərrüfatı məhsullarının qida təhlükəsizliyi standartlarına uyğunluğu, təhlükəsizlik və keyfiyyət göstəriciləri Agentliyin tabeliyində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun mobil laboratoriyalarında yoxlanılacaq. Məhsullar yalnız laboratoriya yoxlamasından keçdikdən sonra satışa buraxılacaq.

Bakıda 14 ünvanında keçiriləcək yarmarkaların ünvanlarını da təqdim edirik:

- Yasamal rayonunda H.Cavid prospektində, AMEA-nın binasının qarşısında ki parkda;

- Nərimanov rayonunda F.X.Xoyski prospektindəki Qələbə meydanında (metronun Gənclik stansiyasının çıxışı);

- Nizami rayonunda iki yerdə - Qara Qarayev prospekti 55/57 ünvanının qarşısındakı "Orbita" ticarət mərkəzinin avtomobil dayanacağında və C.Naxçıvanski küçəsi 74-də 8-ci kilometr yarmarkasında;

- Səbail rayonunda iki yerdə - Seyran Məmmədov küçəsi 6 ünvanında və Nizami küçəsi 154-də "Landmark" mehmanxanasının yanında;

- Binəqədi rayonunda 7-ci mikrorayondakı Kunanbayev küçəsində;

- Xətai rayonunda Məzahir Rüstəmov küçəsinin Sarayev və S.Ə.Şirvani küçələri ilə kəsişməsində;

- Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində;

- 28 May küçəsindəki Olimpiya İdman bazasının qarşısında;

- Nəsimi rayonunda Mərdanov Qardaşları küçəsi 59 ünvanında;

- Pirallahı rayonunda Piralı qəsəbəsindəki K.Rzayev küçəsi 14-də qeyri-yaşayış obyektində;

- Sabunçu rayonunun Bakıxanov qəsəbəsinin M.Fətəliyev küçəsi 72 ünvanında;

- Suraxanı rayonunun Qaraxuxur qəsəbəsinin Yeni Günəşli "V" yaşayış sahəsindəki "Günəş" ticarət mərkəzində və Xəzər rayonunun Mərdəkan qəsəbəsindəki S.Yesenin küçəsi, döngə 2 ünvanında.

Bu yarmarkalar martın 16-a kimi yalnız şənbə və bazar günləri, martın 16-dan 21-dək isə hər gün keçiriləcək.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA,**
Fotolar müəllifindir

İran XİN Paşinyanın səfəri zamanı plakat qalmaqalına münasibət bildirib

"Ararat" idman kompleksində erməni dilində bir neçə plakatın asılması özbaşına və qəbul edilməz bir addım idi, İran İslam Respublikası bunu dəstəkləmir". Bunu ONA-nın Tehran müxbirinə eksklüziv açıqlamasında İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Bəhram Qasimi bildirib.

B.Qasimi deyib ki, Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın "Ararat" idman kompleksində olması və İranda yaşayan eyni dinə mənsub vətəndaşlarla görüşü normal haldır: "Lakin "Ararat" idman kompleksində Dağlıq Qarabağ münasibəsinə dair erməni dilində bir neçə plakatın asılması özbaşına atılmış bir addımdır, qəbul edilməzdir".

İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü İranın Qarabağ münasibəsinə dair siyasətinin həmişəki kimi şəffaf və aydın siyasət olduğunu, dəyişmədiyini vurğulayıb: "Münasibə bəynəlxalq prinsiplər əsasında və danışıq yolu ilə həll edilməlidir. İran üçün Ermənistan və Azərbaycanla münasibətlərinin Qara-

bağ münasibəsinin təsiri altında olmaması çox önəmlidir. Ona görə İran bu məsələdə öz əsaslı və məntiqli siyasətini davam etdirir. Ümid edirik ki, münasibə sülhməramlı sözlərlə diplomatik yollarla tez bir zamanda həll ediləcək. İran iki ölkə arasındakı bu münasibənin dinc yolla həlli üçün çalışıb, yenə də bunun üçün bütün səylərini göstərə bilər".

B.Qasimi qeyd edib ki, uzun əsrlərdən bəri müxtəlif

ilahi din mənsubları, o cümlədən ermənilərin İranda dinc yaşadığına görə fəxr edirlər. Onun sözlərinə görə, bu gün də İran Konstitusiyasına əsasən erməni, zərdüşt və yəhudi icmalarının deputatları İran parlamentinə təmsil olunurlar. Ermənistan baş nazirinin Tehran son səfərinə münasibət bildiren B.Qasimi İranın bütün qonşularına münasibətdə şəffaf və aydın siyasət yürütdüyünü söyləyib: "Biz qonşu ölkə-

lərlə qarşılıqlı ehtiram və daxili işlərə müdaxilə etmədən əlaqələr qurmaqda maraqlıyıq. Eyni zamanda, biz münasibətləri daha da genişləndirməyə çalışırıq. Hesab edirik ki, İranın qonşu ölkələrdən hər hansı biri ilə münasibətlərinin genişlənməsi qonşu ölkələr və dünya ölkələri arasında hansısa ölkənin mənafehinin əleyhinə deyil və olmayacaq. SSRİ dağılması ilə Orta Asiya və Qafqazda ölkələrin müstəqillik əldə etməsinin ardınca İran və Ermənistan arasında qonşuluq haqqı və prinsiplərinə əsasən balanslı və mötədil münasibət qurulub. Ermənistan baş nazirinin İrana səfəri bu əlaqələr və İranın öz xarici siyasətində bütün şimal qonşu ölkələrlə bağlı yürütdüyü siyasət çərçivəsində baş tutub".

İran-Azərbaycan münasibətlərini dəyərləndirən B.Qasimi deyib ki, iki qonşu ölkələr müştərək adət-ənənə və mədəniyyətə, məzhəb oxşarlığına malikdir: "Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra davamlı olaraq münasibətlərimiz yüksələn xətt üzrə inkişaf edib. Hər iki ölkənin rəsmilərinin diqqəti əlaqələri müxtəlif sahələrdə daha da inkişaf etdirməyə yönəlib və yönələcək".

Ermenistan agenti, vətən xaini Fəxrəddin Abbasovun Rusiyada həbs olunaraq Azərbaycana gətirilməsi Azərbaycan cəmiyyəti tərəfindən təqdir olunur. Deputat Fazil Mustafa bildirib ki, Azərbaycanımızın dəyəri olan, onun varlığı üçün yüzlərlə şəhid vermiş talış qardaşlarımızın guya haqqını qoruduğunu iddia edərək ermənilərə hər şeyi satmış, vətənə xəyanət etmiş bu cür üsurlərin xaricdən gətirilərək ədalət mühakiməsi qarşısına çıxarılması çox böyük uğurdur.

Deputat bu işdə rolunu hər bir rəsmi və qeyri-rəsmi insanlara təşəkkür edib: "Kim olursunuz olun, siyasi baxışlarına görə kimi istəyirsiniz dəstəkləyin, ancaq bu vətənə xəyanət etmiş, onu ermənilərə və xaricdəki ermənipərəst mollalara satmış düşmənləri insan haqlarını qorumaq adı altında dəstəkləməkdən çəkinin".

Deputat Qənirə Paşayeva isə bildirib ki, Fəxrəddin Abbasov kimi satqınlar heç zaman məqsədlərinə çatma bilməyəcəklər: "Pəncəli Teymurov kimi öz toy günündə özünə vətənimiz üçün şəhid ola bilməyi diləyən qəhrəman oğulların ruhunu sızladır Fəxrəddin Abbasov adlı vətən xaininin, satqınının əməlləri. İnanırıq ki, layiq olduğu cəzanı alacaq və bu vətənimizi bölmək, parçalamaq, zəiflətmək niyyətində olub xarici qüvvələrə çalışanlara, onların arxasında dayananlara da böyük bir dərs olacaq. Ziyalılarımızın bu mövqeyi də onlara ciddi bir dərs olacaq. Hər dəfə cənub bölgəmizə səfər edəndə insanlarımızda vətənimizin bütövlüyünün qorunması, birliyimiz, Qarabağın azad etmək ruhunu, düşüncəsini görməkdən çox məmnun oluram. Fəxrəddin Abbasov kimi satqınlar heç zaman məqsədlərinə çatma bilməyəcəklər. Bu vətəni, bu milləti heç kim parçalayacaq bilməz. Biz birlikdə güclü Azərbaycanıq".

Qeyd edək ki, Fəxrəddin Fərman oğlu Abbasov Cinayət Məcəlləsinin 281.2 (Dövlət əleyhinə yönələn açıq çağırışlar) və 283.1-ci (Milli, irqi nifrət və düşmənçiliyin salınması, milli ləyaqətin alçaldılması) maddələri ilə şübhəli bilinərək, Səbail rayon məhkəməsinin 14 iyul 2018-ci il tarixli qərarı ilə barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib. Fəxrəddin Abbasov Rusiyada müvafiqi yaşamaq hüququ müddətinin bitməsi ilə əlaqədar Moskva vilayəti Lyuberetsk şəhər məhkəməsinin qərarı ilə deportasiya olunub. 28 fevral 2019-cu ildə Bakı şəhəri Beynəlxalq Hava Limanında Azərbaycan Respublikası hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb və istintaqa cəlb edilib.

Hazırda Fəxrəddin Abbasovun Ermənistan səfərləri, özünün də bildirməsinə görə, Ermənistan xüsusi xidmət orqanı əməkdaşı ilə apardığı görüş və əlaqələrinin mahiyyəti,

Fəxrəddin Abbasov

Bako Saakyan

Saakyan da xain Fəxrəddin Abbasov kimi yaxalanıb Bakıya gətirilə bilər

Ermənilər öz casuslarının müdafiəsinə qalxdılar

Fazil Mustafa: "Separatçı erməni qatilləri də xarici ölkələrdə tutub gətirə bilək"
Qabil Hüseynli: "Azərbaycan xüsusi hüquqi mexanizmlər vasitəsilə buna nail ola bilər"

Ermənistanda keçirilən və kütləvi informasiya vasitələrində, sosial şəbəkələrdə yayımlanan tədbirlərə canlı yayıma qoşularaq Azərbaycan Respublikası və onun ərazi bütövlüyü əleyhinə etdiyi çağırışlar və digər əlaqəli məsələlərlə bağlı istintaq araşdırmaları davam etdirilir.

Satqın və xain Fəxrəddin Abbasovun Rusiyada saxlanması və Azərbaycana gətirilməsi ölkəmizə qarşı ondan da betər cinayətlər törətmiş Dağlıq Qarabağ separatçılarının başçısı Bako Saakyanın və onun kimilərinin də barəsində cinayət işi açılmasının, onların da Rusiya, yaxud da başqa hansısa xarici ölkədə olarkən yaxalanıb gətirilməsinin mümkün olub-olmadığını gündəmə gətirir.

Bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında deputat, hüquqşünas Fazil Mustafa bildirdi ki, Azərbaycan dövlətinə və xalqına qarşı qatı cinayətlər törətmiş, bu gün də cinayətlər törətməkdə davam edən erməni separatçılarının başçısı Bako Saakyan tez-tez Rusiyaya və başqa bəzi ölkələrə sə-

fərlər edir: "Saakyan barəsində cinayət işi açıb onu beynəlxalq axtarışa verib yaxalamaq mümkündür. Dünyada belə təcrübələr var. Məsələn, İsrail Mossadi yəhudi soyqırımında suçlanan insanları, o cümlədən Eyzmanı yaxalayıb Arjentinadan gətirmişdi. Azərbaycanın da elə bir kəşfiyyat orqanları formalaşmalıdır ki, separatçı erməni qatilləri də xarici ölkələrdə yaxalayıb gətirə bilək. Bu gün Azərbaycan bu haqqa sahibdir ki, Bako Saakyan kimi separatçıları hətta oğurlayıb gətirsin. Bako Saakyanın və digər separatçıların Azərbaycana qarşı cinayətlər törətməsi faktıdır. Azərbaycan onlara cinayət işi açıb hansısa xarici ölkədə yaxalasa, dünya bizə heç nə deməz. Çünki separatçılıqla məşğul olan, əli Azərbaycan xalqının qanına bulaşmış hər kəsi həbs edib gətirib ədalət mühakiməsinə təslim etmək hüququmuz var. Azərbaycan bu istiqamətdə iş aparmalıdır".

Politoloq Qabil Hüseynli isə bildirdi ki, ötən ilin ikinci yarısında Bako Saakyan ATƏT-in Minsk Qrupunun

həmsədri olan Rusiya, ABŞ və Fransaya ard-arda səfər etmişdi: "O zaman Bako Saakyanın Moskva səfəri ilə bağlı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi bəyanat da yayıb. Bəyanatda deyildi ki, Azərbaycan Respublikasının işğal edilmiş ərazilərində yaradılmış qondarma rejimin "rəhbəri"nin bu səfərləri, qanunsuz rejim nümayəndəsinin bu ölkələrin ərazisinə daxil olmasına icazə verilməsi Dağlıq Qarabağ münacişesinin danışıqlar yolu ilə həlli prosesinin irəli aparılması söylərinə xələl gətirir, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin vasitəçilik öhdəlikləri ilə ziddiyyət təşkil edir. Qanunsuz qurumun "rəhbərinin" ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədr ölkələrinə səyahətləri, münacişə üzrə vəziyyətin gözənilməz inkişafına gətirib çıxara bilər. Bu cür etiraz bəyanatı siyasi baxımdan təbii ki, lazımdır. Lakin bu bəyanatların təsir gücünün yetərli səviyyədə olması üçün Azərbaycan hüquqi addımlar da atmalıdır. Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları Bako Saakyanı və Dağlıq Qarabağdakı digər separatçılara qarşı

cinayət işi açmalıdır. Sonra isə necə ki, Fəxrəddin Abbasovun barəsində beynəlxalq axtarış vermişdi, Rusiyaya müraciət edilmişdi, Bako Saakyanın da barəsində eyni hüquqi prosedurlar başlanmalıdır. Çünki Saakyanın əməlləri Azərbaycan dövlətçiliyinə, suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə qarşı əməllərdir. Odur ki, məhkəmə qərarı çıxarılmalıdır və həmin qərar əsasında biz istənilən dövlət qarşısında, o cümlədən Rusiya qarşısında məsələ qaldıra bilərik. Yeni Bako Saakyanın o cür səfərlərinin qarşısını siyasi bəyanatlarla deyil, hüquqi çərçivədə addımlar atmaqla ala bilərik. Azərbaycan həm İnterpol vasitəsilə, həm də MDB vasitəsilə xüsusi hüquqi mexanizmlər vasitəsilə bunu edə bilər. Bako Saakyan əvvəllər də Rusiyaya və digər ölkələrə səfər edib, hər halda bundan sonra da səfərlər edəcək. Biz ən azından onun səfər etdiyi ölkələrdə heç bir şəkildə qəbul edilməməsi üçün hüquqi addımlar atmalıyıq. Hüquqi addım isə ona cinayət açıb, beynəlxalq axtarışa verməkdir. Qanunun gücünü tətbiq elə-

məliyə".

Diqqət çəkən əsas məqamlardan biri də ermənilərin Fəxrəddin Abbasovun həbsindən keçirdikləri narahatlıq və onun həbsinə reaksiyalarıdır. Publika.az xəbər verir ki, Ermənistan mediası F.Abbasovun müdafiəsinə qalxıb. Ermənilər F.Abbasovun həbsini milli ayrı-seçkilik, Azərbaycanda milli azlıqlara təzyiqlərinin məhdudlaşdırılması nümunəsi kimi təqdim etməyə

çalışır və kampaniya aparırlar. Ermənistanın Lragir.am saytı da F.Abbasovu xüsusi müdafiə edənlər sırasındadır. Sayt separatçı agentin həbsinə görə Rusiyanı da ittiham edib. Eyni iddialarla Ermənistanın digər əsas media orqanları da çıxış edib. Hətta onlar F.Abbasovu "alim", "siyasi lider" kimi təqdim etməyə çalışırlar.

Bütün bunlar bir daha təsdiqləyir ki, erməni xüsusi xidmət orqanları Azərbaycanı parçalamaq üçün Fəxrəddin Abbasov və onun kimi xainlərdən istifadə edir. Eyni zamanda, ermənilərin Fəxrəddin Abbasovun müdafiəsinə qalxması Azərbaycan hüquq mühafizə orqanlarının onu barəsində cinayət işi açıb həbs etdirib ölkəyə gətirməsində tamamilə haqlı olduğunu bir daha təsdiqləyir.

F.Abbasov hazırda Hollandiyada yaşayan digər vətən xaini Ələkrəm Hübətovun Azərbaycanı bölmək planlarının aktiv iştirakçısıdır. Onun həbsinə Ə.Hübətovun reaksiyası da bunu sübut edir. Ə.Hübətov da ermənilər kimi Azərbaycanda milli azlıqlara hücum iddialarını uydurur. Bu vətən xaininin F.Abbasovun həbsi ilə bağlı son bəyanatının Ermənistan KİV-i tərəfindən tirajlanması da bütün proseslərin arxasında erməni xüsusi xidmət orqanlarının dayandığına şübhə yeri qoymur.

Fəxrəddin Abbasovun barəsində açılan cinayət işinin maddələrinə, internetdə axtarış verib zaman-zaman etdiyi çıxışlara nəzər saldıqda onun əslində kim olduğu aydın olur. Onun çıxışları, bəyanatları, hərəkətləri dövlət əleyhinə yönələn açıq çağırışlar, milli, irqi nifrət və düşmənçiliyin salınması, milli ləyaqətin alçaldılmasıdır. Elə bu səbəbdən də həmin əməllərinə görə ittiham olunur.

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Primitiv jurnalist sualları

Samir SARI

Mehman düz deyir, primitiv və mənasız suallar yazıq siyasətçiləri, məmurları, sənət adamlarını, inqilabçı dissidentləri, media və gəmi kapitanlarını çox bezdirib.

Eyni sualları nə qədər vermək olar: "Filan hadisə baş verməyə bilərdimi?"; "20 il əvvəl filan olay baş verib, o barədə nə düşünürsünüz?"; "Müxalifət qüvvələri yeni blokda nə vaxt birləşəcək?"; "Siz tanınmış sənətçisiniz, sevgiliniz (və ya xanımınız) sizi qışqarırmı?"; "Həbsdən çıxandan sonra fəaliyyətinizi davam etdirəcəksinizmi" və sair və ilaxır.

Primitiv suallardır, həm də mənasız.

Sual ki, özündə "sxolastik", "konqlemerativ", "spontan", "dissonans" kimi sözlərlə bəzənmedi, apar qaytar, demək, primitiv sualdır. Primitiv suala ağıllı cavab vermək olmur. Ağıllı cavab istəyirsən, qəliz sual verəcəksən.

Yoxsa bu nə deməkdir: "Bundan sonra nə etmək fikrindəsən?" Heç bu da sualdır? Adam buna necə ağıllı cavab versin? Nə desin? Desin ki, qaldığım yerdən davam edəcəyəm? Olmaz axı. 5 metrlik divarın önündə qalmışdı, dirmaşığı keçə bilmədisə, necə davam eləsin?

Həm də ən pisi odur ki, həbsdən çıxanların hamısına belə suallar verirlər. Tərs kimi, hamı diplomatik cavab verə bilmir. Söz baqajı zəngin olan var, kasad olan var.

Yadımdadır, o vaxt, 1995-ci ilin noyabrında "Çeşmə"çilər həbsdən çıxıb gələndə biz də Ayaz Əhmədova elə bir sual verdik, dedik, "Çeşmə" fəaliyyətini davam etdirəcəkmimi?

Ayaz əvvəlcə mat-mat üzümüzə baxdı, sonra bir az əsəbiləşdi, özünü birtəhər ələ alıb gülümsəməyə çalışdı və dedi: "Mən kamikadzeyəm-nəyəm? Özümü mütləq şəhid eləməliyəm? Görüm, başıma nə iş gəlir".

Doğrudan da, o, kamikadzelik etmədi, "demokratiya şəhidi", "azad sözün qurbanı" olmaq istəmədi, başını götürüb ölkədən getdi, sonra səsi Norveçdən gəldi. Bir ara orda taksisi sürürdü, indi nə işlə məşğuldur, xəbər yoxdur.

Elə primitiv suallara görədir ki, bəzi oxumuş və sanballı adamlar jurnalistin onlara sual verməsinə istəmirilər, özləri özlərinə sual verir, özləri də cavablandırırlar, sonra kompüterdə yığdırıb saytlara, qəzetlərə göndərirlər. Başlıqda da "sensasion açıqlamalar" ifadəsi olur ki, oxucuya maraqlı olsun.

Hətta uşaqlar danışır ki, öz qoyduğu suala cavab verən müsahib arada belə bir qeyd edib: "Sualınızın qoyuluşu ilə razı deyiləm".

Bu ondan ötrüdür ki, "jurnalist" in verdiyi primitiv sualın qarşısında müsahibin nə qədər təmkinli, prinsipial və ağıllı olduğu ortaya çıxsın. Adam sualın qoyuluşu ilə razı olmaqla tələyə düşəcək qədər sadələşmədiyi göstərir.

Oxucu nə biləcək ki, bu primitiv sualı o özü qoymuşdu. Bunu bilsə-bilsə, "avtomüsahibə"nin redaktoru biləcək, o da heç nə edən deyil, yeri gələndə bir xeyirdə danışacaq, bir də şərddə.

Uzun illər (təxminən 1996) öncəydi, Şirzad Məmmədli ilə o zamanın müxalifət partiyalarının birinin sədriylə müsahibəyə getmişdik. Qərara alındı ki, ona primitiv sual verməyə. Öncədən tərtib etdiyimiz ağıllı və savadlı sualımızı səsləndirdik, müsahibimiz isə sözüne belə başladı: "Hələ sovet vaxtında mənim dənizdə iki dana lotkəm vardı, başımı dolandırardım".

"Lotkə"nin ruscadakı "lodka", bizim dildəki "qayıq" olduğunu anlayan kimi biz ona daha heç bir qəliz suallar vermədik. Eləcə söhbət elədik. Mənim suallarına Şirzad cavab verdi, Şirzadın suallarına - mən. Gəldik redaksiyaya, oturub yazdıq. Əla müsahibə alındı. Hətta ertəsi gün bəy özü də redaksiyaya zəng edib minnətdarlıq eləmişdi ki, uşaqlar sağ olsun, yaxşı sual-cavab yazıblar.

Əsas odur ki, savadlı müsahibə primitiv sual verməyəsən, sadə müsahibə isə qəliz sual. Bundan da ötəsi, gərəkdir sual nə mənasız olmasın, nə də çoxmənalı olmasın. (Belə-belə gəlib çıxır qəliz müsahibin özünə sual verməsi levelinə).

Hər şeyin yerini, vaxtını bilmək lazımdır. Belə anlaşılır ki, Mehman son iki ildə, içəridə öz üzərində çox hazırlaşmış, çoxlu kitab oxuyub, savadını artırıb, artıq primitiv suallarla tutarlı sualların fərqi bilir.

Siz də siz olun, əziz həmkarlar, mərhələ adlanmış adamlara primitiv sual verməyin. Soljenitsin sağ olsaydı, siz ona "indi hansı əsər üzərində işləyirsiniz" deyər sual verə bilməzdiniz. Çünki adam ömrünün son illərində artıq ədəbi əsər üzərində işləmirdi, Rusiyanın 100 il sonrasını düşünürdü...

Azərbaycan prezidentinin "Fiziki şəxslərin problemləri kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" fərmanı iqtisadçı ekspertlər, o cümlədən geniş ictimaiyyət tərəfindən müsbət qarşılandı. Kredit borcundan əziyyət çəkən insanlar bu fərmanla yükəndən azad oldular. Eyni zamanda iqtisadçı ekspertlərin sözlərinə görə, bu prosedən banklar da qazancla çıxdılar və onların durumları getdikcə düzələn xətt üzrə inkişaf edəcək.

Azərbaycanda insanları narahat edən məsələlərdən biri də ölkədə bank faizlərinin yüksək olmasıdır. Digər ölkələrlə müqayisədə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bankların faizləri bir neçə dəfə yüksəkdir. Bəs mövcud proseslər fonunda bankların kredit siyasətlərində hansı dəyişiklik olacaq?

"Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı Natiq Cəfəri bildirdi ki, fərmanın bankların fəaliyyətinə təsiri müsbət olacaq və bu məntiqlə kredit siyasətində də dəyişiklik olmalıdır:

"Banklar kifayət qədər ciddi dəstək alacaqlar. Ümumilikdə götürəndə təqribən 1 milyard 44 milyona yaxın banklara dəstək paketi olacaq. Bu vəsait banklara hissə-hissə ödəniləcək və bankların maliyyə vəziyyətləri getdikcə yaxşılaşacaq. Çünki problemləri kreditlərlə bağlı məbləğin çox böyük bir hissəsi vətəndaşlara deyil, banklara köçürüləcək ki, onlar vətəndaşların borclarını silsinlər. Bu baxımdan deyə bilirik ki, bankların maliyyə vəziyyəti indiki haldan xeyli yaxşı olacaq. Mərkəzi Bankın uçot dərəcəsi də aşağı düşüb. Belə ki, əvvəllər 15 faiz olan uçot dərəcəsi, artıq 9 faizdir. Deməli, bankların da faiz dərəcələrini aşağı salmaları üçün imkanlar yaranır. Məntiqlə də bu addım baş verməlidir. Lakin bankların bundan sonra belə bir addım atıb-atmayacaqlarını söyləmək çətindir. Çünki banklar da anlamalıdır ki, faizlərin aşağı olması, dövrünün sürətinin artması əslində onların özlərinə xeyirdir. Belə olduqda, həm də problemləri kredit məsələsi yavaş-yavaş gündəmdən çıxacaq. Həm dövlətin dəstəyi, həm də faiz aşağı olarsa, vətəndaşların ödəmə qabiliyyəti artacaq. Banklar aşağı faizlə kredit verərlərsə, dövrünün hesabına indikindən daha çox pul qazana bilərlər. Bu baxımdan bankların özləri də məsələdə aktiv olmalı, bu haqda düşünməlidirlər. Banklara əlavə stimulyon kimi, yaxud da rəqabətli mühitin artırılması üçün ola bilər ki, gələcəkdə

Fərmandan sonra bankların kredit

siyasətində yumşalma gözlənilir - proqnoz

İqtisadçı ekspert: "Məntiqlə bu proseslər fonunda banklar faiz dərəcələrini də aşağı salmalıdır"

yeni qərarlar olsun. Məsələn, bəzi beynəlxalq şəbəkələr var ki, Azərbaycanda işləməyi istəyirlər. Dövlət tərəfindən onların bazara girmələrinə icazə verilsə, rəqabətli mühit artar. Bu zaman isə banklar rəqabətə davam gətirmələri üçün faiz dərəcələrini də aşağı çəkə bilərlər".

İqtisadçı onu da dedi ki, hələ ki, bank sistemindəki durğunluğun tamamilə aradan qalxdığını söyləmək olmaz: "Azərbaycanda ən böyük problemlərdən biri biznes kreditləşməsidir. Çünki biznes kreditləşməsinin sağlam olması əlavə iş, gəlir yerləri, vergi ödənişləri deməkdir. Burada problemlər hələ də var. Çünki uzunmüddətli və aşağı faizli kreditlərə çıxış imkanları mövcud deyil. İstər aqrar sektorda, istərsə də iqtisadiyyatın

real sektorunun digər sektorlarında vəziyyət oxşardır. Maksimum 2-3 illik kredit verilir və biznes kreditlərinin faizləri təqribən 18 faiz civarındadır. Bu faizlə və müddətlə iş görmək olmur. Biznes quran şəxs bu qısa zamanda böyük investisiyalar qoya bilmir və eyni zamanda bu müddətdə həm özünün qazanması, həm də paralel olaraq vergi və faizləri ödəməsi mümkün olmur. Ona görə də bank sektorunun durğunluqdan çıxması, ölkə iqtisadiyyatına xeyir verməsi, çarxların dönməsində aktiv rol oynaması üçün tək istehlak kreditlərinin deyil, biznes kreditləri məsələsinin də kökündən həllinə ehtiyac var. Belə olarsa, bank sektorunun biznesə dəstəyinin artması, durğunluqdan çıxmasına kömək edə bilər".

Ekspertə görə, devalva-

siya ərəfəsində bağlanan bankların təkrar açılması mümkün deyil: "Bankların artıq ləğvetmə komissiyası da fəaliyyətdədir. Bağlanan bankların bir qisim əmlakları da satılaraq borclara yönəldilib. Həmin bankların indiki halda yenidən açılması faizi çox aşağıdır. Əksinə, düşünürəm ki, təmərküzləşmə prosesi sürətlənəcək. Yeni bir neçə kiçik bankın birləşməsi baş verə bilər. Bu, baş verərsə, bank sektorunda rəqabətli mühit də aktivləşər. Hazırda istehlak kreditlərinin şərtləri də heç qənaətbəxş deyil. Dünya üzrə götürsək, istehlak kreditləri içərisində ən populyar olanı, avtomobil kreditləridir. Amerikada bu, iki faizdən yuxarı deyil. Avropada isə hətta 1.5 faizlə kredit verən ölkələr var. Qonşu ölkələrdə də faizlər Azərbaycanda olduğu kimi yüksək deyil. Yeni istehlak kreditlərinin özləri kifayət qədər ciddi problemlidir. Əslində müştəri ilə istehlakçı arasında bankların çox yüksək faizlə əlaqələndirici olması, vəziyyəti çətinləşdirir. İstehlakçı istəyər ki, daha çox mal atsın. Lakin məhz bankların şərtlərinin çox ağır olması həm vətəndaşlara yük yaradır, həm də istehlakçıların dövrüyəsini aşağı salır".

Deputat, Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli ilə sonuncu müsahibəmizin üstündən iki aydan bir az çox vaxt keçmişdi. Ötən ilin dekabrındakı söhbətimizdə sosial sahə ilə bağlı söylədiyi bir sıra arzu-istəkləri, gözləntiləri və təklifləri yeni ilin ilk iki ayında reallaşdı. Prezident tərəfindən imzalanan fərman və sərəncamlarla əhəlinin böyük əksəriyyətini əhatə edən addımlar atıldı və islahatların davamlı xarakter daşıyacağı rəsmən bəyan olundu.

Komitə sədri ilə bu barədə geniş danışdıq. Hadi müəllimlə "Açıq hava, açıq söhbət" rubrikasında baş tutan söhbətimizdə onun haqqında ayrı-ayrı media orqanlarında və sosial şəbəkələrdə yayılan məlumatlara, şayiələrə də aydınlıq gətirməsini istədik. Etiraz etmədi, detallı şəkildə suallarımızı cavablandırdı.

- Hadi müəllim, sizinlə son müsahibəmizdən keçən iki ay ərzində ölkədə inqilabi dəyişikliklər baş vermişdir. Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri olaraq dövlət başçısının son addımları barədə nə deyə bilərsiniz?

- Siz illərdir ki, parlament müxbiri olaraq bizim plenar iclaslardakı və komitə iclaslarındakı çıxışlarımızı yaxından izləyirsiniz. Özü də mən uzun müddət idi sizin qəzetə müsahibə vermirdim. Nəhayət, o müsahibəni sözün əsl mənasında mənədən aldınız. Nə yaxşı ki, indi siz yada saldıınız ki, bizim həmin müsahibədə arzu-istəklərimiz, ümidlərimiz var idi. Həmin arzuların hamısını biz noyabr ayında, komitə iclasında səsləndirmişdik. Yadıma gəlsə, biz o vaxt minimum əmək haqqının yaşayış minimumuna yaxınlaşdırılması ideyasını bildirmişdik.

- Bəli, bir az da ehtiyatlı şəkildə belə bir təklif vermişdiniz...

- Çox ehtiyatlı! Nəyə görə? Çünki maliyyə naziri daim deyirdi ki, bunun maliyyə əsasını, maliyyə vəsaitinin miqdarını deyir. Biz hələ onun az hissəsinə razı idik. Mən yenə o fikrə qayıdıram ki, Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində möhtərəm prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının minimum əmək haqqını yaşayış minimumuna bərabərləşdirməsi ilk və inqilabi hadisədir. Çünki bu, böyük məsələlərin təməlidir. Bundan sonra onun üzərində çoxlu məsələlər qoyula, əmək haqqı fəlsəfəsində dəyişiklik ola bilər. Bax, indi görün nə oldu? Mən çox təəssüf edirəm, səsləndirirlər ki, ölkəmizdə minimum əmək haqqı alanların sayı 600 min nəfərdir. Bu əslində belə deyil. Artım tarif cədvəlinin 19 qrafasında da özünü göstərdi və o dəyişikliklər oldu. Yeni minimum əmək haqqı 130-dan 180-ə çatanda tarif cədvəlinin bütün qrafalarına dəyişikliklər edildi. Birində 20 manat, digərində bir az çox artım oldu. Bax o 600 min bütün qrup işçilərin cəmidir, təkə minimum əmək haqqı alanlar deyil. Beləliklə, mən bunu inqilabi addım sayıram. Çünki bunun üzərinə gələcəkdə biz yenidən əmək haqqı məsələlərinə baxa bilərik.

- Prezident də dedi ki, bu artımlar son deyil...

- Bəli. Əmək haqqı fəlsəfəsinin mahiyyəti yaşayış minimumuna uyğunlaşdırmaqdır. İstəyirəm ona da bir daha səsləndirəm, bu minimum sözünü heç vaxt yaddan çıxartmaq olmaz. Bu, insanın yaşaması üçün istehlak səbəti, eyni zamanda, bizim bəzi

kommunal xərclərin ödənməsi ilə üst-üstə düşən məqamlardır. Bunu heç kim heç vaxt tərifləmir. Deyirik bu, minimumdur və bu baza üzərində bütün əmək haqqı hesablamaları qurulur. Bax, burada inqilabi addım atıldı və mən bunu illərdir bu sahə ilə məşğul olan adam kimi, möhtərəm prezidentimizin cəsareti addımı kimi qiymətləndirirəm. Mən nəyi müşahidə edirəm? Böyük bir qrup insan bu 50 manatlıq artımı "sağ olun" deyərək müzakirə edir, digər qrup isə yanmışdıqından, bu boyda artımın qarşılığında esəblərini cilovlaya bilmədiklərindən bunu pis mənada müzakirə et-

ri 80 faizdir. Bu artımların həcmi olduqca hissə olunandır. Məsələn, 1-ci qrup Qarabağ əlillinin ailəsi 450 manat ödəmə alacaq. Ümumilikdə mən bunları sistemləşdirmək istəyirəm. Birinci: minimum əmək haqqının yaşayış minimumuna uyğunlaşdırılması; ikinci qrup: pensiya həddinin 116 manatdan 160 manata çatdırılması; üçüncü qrup: şəhid ailələri ilə bağlı bir neçə qərarın verilməsi, dördüncü qrup: Qarabağ əlilləri ilə bağlı müavinət sistemində hissə olunan dəyişikliklər. Həmçinin doğuşa görə müavinət 200 manata çatdırıldı. Bundan əlavə, insanlar uzun müddət idi mənzil-

vəllər banklara qoyulan vəsaitlərin 30 min manatı siqortalanırdı. İndi artıq limit yoxdur. 7 milyon 400 min adam son üç ildə banklara çoxlu vəsait qoyub. Demək banka güvənib ki, qoyduğu pul ona fayda gətirəcək

- Hadi müəllim, bundan sonra hansı addımların atılmasını gözləyirsiniz? Məsələn, ölkədə uşaq pulu deyilən ödənişlərin bərpası ilə bağlı çoxsaylı gözləntilər reallaşa bilərmi? Siz də vaxtla demişdiniz ki, 5 deyil, 3-dən çox uşağı olanların çoxu uşaq pulu hesab olunmasını təklif edirsiniz...

- Son fərmanla yaxınlarda 5-dən çox uşaq aillərin hər bir

- Siz parlamentdəki büdcə müzakirələrində ölkədə doğuşun azalmasına görə narahatlığınızı bildirmişdiniz. Bu azalmanın sosial duruma əlaqəsi varmı?

- Bəli, mən narahatlığımı bildirmişdim. Doğuş azaldığı üçün təbii artım da azalıb. Ancaq bu, təkə və bilavasitə sosial duruma bağlı deyil. İnsanların sivil düşüncə tərzindən də irəli gəlir. Ailənin özünün düşüncəsi var. Daha imkanlı ailələrdə nədənsə bizdə daha az uşaq var, nəinki az imkanlılarda. Gəlin Amerika, Avropa təcrübəsinə baxaq. Kenedilər ailəsi neçə uşaq idi - 9. Bu

Rəcəbli deyir 143 manat normaldır. İndi də feysbuk səhifələrində görüntü ilə səslənən fikirlərimi təhrif edib öz istədikləri kimi 180 manat söhbətini atdılar. Bunları kim yayır? Bizim yaxşı işlərimizi bəyənməyən, hər işin içərisində pis nəşə axtaran adamlar. Bu gün mənim məsələm üzərində bir kitab var, onu oxuyuram. Nikolay Starikovun "Vlast" ("Hakimiyyət") kitabı. Bu kitabda da yazılır ki, hakimiyyət uğrunda mübarizə aparanda zəif tərəfin adamları yaxşı ideyaları danışmırlar, mənfəidə qabardır. İndi baxın, təəssüf ki, bizim içərimizdə olan bəzi adamlar da

"Axi mən nəyi pis və əsassız danışmışam?"

Hadi Rəcəbli: "Möhtərəm prezidentimizin tapşırığı ilə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində çox sistemli, ardıcıl axtarışlar aparılır"

"İrad bildirirlər, deyirlər nə işin var, qoy icra məmurları danışsın, niyə jurnalistlərə açıqsan? Onda mən sizinlə açıq olmayım?"

məyə çalışırlar. Digər bir addım da atıldı: minimum pensiyanın 116 manatdan 160 manata çatdırılması ilə bağlı. Bu da sözün əsl mənasında inqilabi addım idi. Əlbəttə, burada hələ görüləsi işlər çoxdur. Nəyə görə? Dedi-yimiz kimi, əmək haqqı cədvəlinin 19 qrafasında dəyişiklik etdik. Amma burada hələ o dəyişikliklər edilməyib. Aşağı həddi qaldırdıq, ondan az-az yuxarı hədlərə hələlik toxunmadıq. Bu da gələcəkdə mütləq öz həllini tapacaq.

- Şəhid ailələri ilə bağlı illərdə davam edən müzakirələrə də son qoyuldu...

- Şəhid ailələrinin məsələsi Qarabağ əlilləri ictimai birlikləri ilə birgə dəfələrlə müzakirə olundu, cəmiyyətə mesaj göndərildi. On bir min manat hamıya şamil edildi. Varislərə aylıq ödəmələr 242-dən 300-ə qaldırıldı. Əlillərlə bağlı bəzi artımlar 60 faiz, bəzilə-

ri 55 manat müavinət veriləcək. Bu özü böyük məbləğdir. Mən indi 4 və 4-dən yuxarı deyirəm. Buna keçmək üçün maliyyə tutumu öyrənilməlidir. Deyək ki, 9 min ailə 6 uşağı olanlardır. Amma 4-dən yuxarı uşağı olan ailələr 40-50 minə çıxacaq. Bu sistemlə bağlı da iş gedir. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində, möhtərəm prezidentimizin tapşırığı ilə çox sistemli, ardıcıl axtarışlar aparılır, yoxlama-clar, hesablamalar gedir. Biz Avropa Sosial Xartiyasına qoşulmuşuq, o Xartiyanın da tələbləri var. Ola bilər ki, gələnlərdən minimum əmək haqqı yaşayış minimumunu üstələsin. Bu, çox önəmli məsələdir. Beləliklə, artıq bu təməl üzərində ardıcıl iş aparılacaq. Mən daim demişəm, 3 yaşa qədər uşaqlara daha sanballı vəsait ayırmaq olar, bunlarla bağlı iş gedir.

gün çoxu uşaq aillərə Rusiyada da dəstək olur. Azərbaycanda da bu istiqamətdə addımlar atılır. Əlbəttə, burada da bizim gələcəkdə gözlədiyimiz məsələlər olacaq, mən bunları sadalamaq istəmirəm.

- Qısa müddət ərzində xeyli qərarlar verildi. Rəhbərlik etdiyiniz komitə də bu işlərin içərisində olub. İndiyədək fərqli fikir sahiblərindən sizə təşəkkür edən, yaxud ən azı fikirlərini bölüşənlər oldu mu?

- Mən nəyə təəssüf etdim? Son qərarlarla hardasa 2 milyon 200 min nəfərə qədər adamın sosial müdafiəsi təmin olunub. Həm jurnalist, həm siyasətçi kimi mətbuatı oxuyuram, izləyirəm. Mənə Qarabağ əlilləri cəmiyyətlərinin rəhbərləri zəng etdilər. Rey Kərimoğlu, Mehdi Mehdiyev telefon açdılar, o qrup insanlar adından razılıqlarını bildirdilər, prezidentimizə təşəkkür və minnətdarlıqlarını bildirdilər. Başqa qrup insanlar da zəng etdilər. Amma bəzi saytlar, sosial səhifələr ortaya nə çıxartdılar? Nəyi qabartdılar? Guya Hadi Rəcəbli deyib ki, 180 manata yaşamaq olar.

- Hadi müəllim, o 180 manat söhbəti nə idi? Bundan əvvəl də "143 manat normaldır" ifadəsindən tutub sizin əleyhinə yazdılar...

- Mən dedim ki - bu səs yazısı, görüntü feysbuk səhifələrində də var - əlbəttə, 180 manatla dolanmaq çətinidir. Bir də bu sözü xüsusi vurğulayıram: çətinidir. Amma əgər bir ailədən iki nəfər çalışsın və ya bir nəfər iki yerdə işləyirsə, bununla dolanmaq olar. Biz deməmişik ki, əla yaşamaq olar. Biz nə demişik? 180 manat minimum əmək haqqıdır da. Mənim sözlərim təhrif olunub.

Sizin də iştirak etdiyiniz parlament iclasındakı çıxışmda demişdim ki, ehtiyac meyarı 143 manat olanda 30 min əlavə ailəyə ünvanlı yardım veriləcək, bu da yaxşı haldır. Mənim digər dediklərimi kəsib yaydılar ki, Hadi

populizm xətrinə mənfəidə qabardır. Axi, sən bu xalqın içərisindəndən, sən də xalqı təmsil edirsən. İndi siz təsəvvür edin ki, bu qədər yaxşı işlərin içərisində kimsə bilərəkdən təhrif edərək, cümlənin əvvəlini sonunu kəsərək başlayır ki, Hadi Rəcəbli filan sözü belə dedi. Sən yaxşı işlərdən danış! Prezidentimiz sağ olsun ki, bu qədər vəsait ayırdı, bu qədər cəsareti, xalqa xidmət edən addımlar atdı, bunlardan yaz da!

- Bəzən iddialar səslənir ki, həttə Hadi Rəcəblinin qohumları da deyir o, danışmasa yaxşıdır. Çünki hər dəfə nəşə deyir və fikirləri rezonansa səbəb olur. Heç sizə də irad bildirirmiş qohumlar?

- İrad bildirirlər, deyirlər nə işin var, qoy icra məmurları danışsın, niyə jurnalistlərə açıqsan? Onda mən sizinlə açıq olmayım? Axi, mən nəyi pis və əsassız danışmışam? Populizm xətrinə bəzi yalançı jurnalistlər tərəfindən yazılan hansı fikri istəyirsən, götür-rək, görək Hadi müəllim nə deyib və necə deyib? Mən hərdən ötür-ötür oyunu oynayan bəzi yazarların fantaziyasına heyran olmuram ki, bu qədər də yalan uydurmaq olar? Buyurun, demişəm ki, mənim ailəmdə böyük uşağın pal-tarını bir müddətdən sonra kiçik uşaqlar geyinir...

- Sosial şəbəkələrdə bəzilər yazdı ki, Hadi Rəcəbliyə ürəyiniz ağrıdı...

- Bax, mən pis nə demişəm? Cəmiyyətə müraciət etmişəm ki, siz belə şeylərdə qənaətcil olun! Uşaq böyüyəndə, onun təzə pal-tarını balaca uşağa geyindirəndə nə olar?

- Yəqin ki, siz sovet vaxtı olanlardan danışmışsınız, eləmi?

- Həm o vaxtdan, həm də indidən. Bu gün Amerikada, Avropada da belədir. İsfrafi yox, qənaətcil olmaq lazımdır.

- Maraqlıdır, sizin kostyumlarınız kim geyinir?

(Davamı növbəti sayımızda)

□ EİSAD PAŞASOY, FOTO: "Yeni Müsavat"

Evsiz xalq artistinin muzeyi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

" - Çünki, - ecnəbi qara quşların axşamın səriniyini duyub səssizcə süzdüyü göyə baxdı, - Annuşka artıq günəbaxan yağını alıb, həftə dağıdıb da. Ona görə də iclas baş tutmayacaq"

(Mixail Bulqakov, "Master və Marqarita")

Cingiz Abdullayev yaratdığı Dronço obrazı qədər də bilikli detektiv olmadığını göstərmişdir. Bakıda Cəfər Cabbarlının ev muzeyini satıblar, onu söküb yerində göydələnlər qayıraqlar. Mədəniyyət Nazirliyi deyir bunda bizim günahımız yoxdur, ev Cabbarlının qohumlarına məxsusdur, onlar satıblar. Əlbəttə. Bizdə azadlıq var, dövlət heç bir əmlak işinə qarışmır. Qanunsevər ölkədəyik. Siz heç kiminsə evinin buldozerlə uçurdulmasını görmüsünüz? Uzun sözün qıssası, göydələnlər qayıran firma mədəniyyətimizə hörmət və ehtiramını da əsirgəmədən bina tikilib qurtaranda onun altında bir otağın Cəfər Cabbarlının ev muzeyinə ayrılacağını deyibdir. Ümid edək heç olmazsa həmin muzeyi 4-5 şair və yazıçımızın ruhuna satmazlar. Sonra ruhlar arasında dava düşər, Allah-şükür müəllim də ayıra bilməz, o ruh deyər mənim ev muzeyimdir, bu deyər yox, qupça mənədir, biabır olarıq. Bəs Cingiz müəllimin həmin milli-mülki-mədəni əhvalatda qarışacağı nədir? Yox, makler o deyil, bizdə ev alveriylə AYB-də başqa adam məşğul olur - yanılmırsa. Hərçənd, yanla da bilərəm, bunun söhbətimizə dəxli azdır, faktiki yox kimi bir şeydir. Cingiz müəllim Cabbarlının ev muzeyinin "çağdaş" (Bakıda tikilən axmaq göydələnləri memarlıq, arxitektura baxımından yenilik saymaq üçün görək Xutorda doğulub Keşlədə yaşayasan, axırda da Yeni Günəşlidə öləsən) bir binanın içinə qondarılacağı perspektivini pisləmişdir, deyir dünyanın heç harasında belə təcürübə yoxdur.

Dünya cəhənnəm, bu adam burnunun ucundakı əhvalatları da görmür. Heç Qız qalasının "evromont"unu, Şeki Xan sarayına döşənən parketləri, nə bilim, İçərişəhərin qala divarından baş qaldıran "Dörd sezon" hoteli-filanı nəzərdə tutmuram. Bunlar qəliz misallar olardı. Bakıda isə Cingiz müəllimin əsəbləşdiyi əhvalatın tam bənzeri var. Füzulinin heykəli yaxınlığında, Şahmat klubunun böyründəki binanın üstündə dünyanın ən karikatur xatirə lövhələrindən biri yapışdırılıb. Üstündə yazılıb: "Bu binanın yerində olmuş binada filan vaxt görkəmli aktyor Cahangir Zeynalov yaşamışdır". Əla deyilmi? Tarixi belə yaşatmalıyıq. Bir gün Bakı bulvarında gəzərkən "Burada iki yüz milyon il qabaq dinozavrlar Tetis okeanında çimib sonra Kukla Teatrının qabağındakı otluqda zaqar eləmişdir" lövhəsi görsek, yaxşı olar.

Özü də sənətkar vaxtı lap pis seçibdir. Camaat heykəl xahişi ələyir, meşə talasında şairlərə ev tikir, aktyorlar üçün göbələk yığan kim, rəssamlar üçün fırça alan kim... Milli mədəniyyətimizə (bizdə hər şey millidir, elə mənim bu yazım da milli yazıdır - rəhmətlik Vaqif müəllim hələ 80-ci illərdə "milli ayrobika" söhbətiylə bunu uzaqgörənliklə duymuş, nəticədə ömrünün milli ziyalı dövrünü Strasburqda Azərbaycan həqiqəti yüklü viski içmək kimi milli-siyasi işlərə sərf etmişdi) bu cür qayğı heç bir dövrdə olmamışdır. Təsəvvür elə, həftə istəsən babanın adı veriləcək küçəni özün seçirsən! Pul, medal, yemək-ichmək də xirtəyə qədər.

Bircə o 90 yaşlı bəstəkarın niyə evsiz qaldığını qanmadım. Bəstəkarlar İttifaqının sədri dedi kişiye ev istəyirik. Mən yüngülcə araşdırdım, həmin ağsaqqal sən demə bizim xalq artistimizdir. (Yutubda yeganə dirijorluq videosunu 43 adam izləmişdi, 44-cü mən oldum - əsl xalq artisti ta necə olur? Qoy getsin Teodor Kurrentzis intihar eləsin - o heç vaxt Bakıda ev ala bilməyəcəkdir). Ancaq uzun illər Abxaziyada işləyibmiş. Fərhad Bədəlbəyli necə dedi? "Onu 1991-də lüt qaçırdıb Bakıya gətirdim". Lüt - paltarsız mənasında yox, bu milli mentalitetimizə zidd olardı. Gürcü-abxaz savaşı qaçqınıymış. Lakin indi 2019-cu ildir. Adam 28 ildir Bakı Musiqi Akademiyasının müəllimidir, həftə deyəsən kafedra müdiridir. Bu qədər işləyib, ancaq özünə bir daxma da ala bilməyibse, əsl dövlət qayğısı bu deyildirmi?

Ümid edək kişi tezliklə yeni evinə köçər. Vacibdir, axı bunun sabah ev muzeyi olması da var. Bəlkə biz kirayə ev muzeyləri də düzəldək? Cingiz müəllimin ziyalı mövqeyi lazımdır.

Gürcüstan prezidenti Salome Zurabişvilinin Bakıya ötən həftə reallaşan səfəri nəticə baxımından hər iki tərəf üçün uğurlu sayıla bilər. Bəllidir ki, bu, gürcü prezidentin ilk regional səfəri idi. Azərbaycandan öncə o, dövlət başçısı qismində Fransada olmuşdu. Zurabişvilinin qonşu ölkələrdən məhz Azərbaycana birinci səfər eləməsi isə gözənlənməz olmadı. Çünki belə bir rəsmi ziyarət ölkəmizin, ölkəmiz təmsalında isə Türkiyənin Gürcüstan üçün önəminin etirafı və nümayişi baxımından öncəliklə Tiflisə lazım idi.

Gözənləndiyi kimi, Salome Zurabişvilinin ilk rəsmi səfər üçün məhz Azərbaycanı seçməsi işğalçı Ermənistanla qıcıqla qarşılandı. Gürcü dövlət başçısının Bakıda Gürcüstan və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası vacibliyi bərdə bəyanatı isə işğalçı ölkədə az qala xof qarışıq hiddət doğurdu - hərçənd Zurabişvili qeyri-adi, yeni heç nə söyləmədi, yalnız gerçəyi dilə gətirdi və hüquqi dövlətin rəhbəri olaraq, beynəlxalq hüquqa sayğısını izhar elədi.

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, xanım Zurabişvili Bakıda prezident İlham Əliyevlə rəsmi ziyafətdə çıxışı zamanı belə demişdi: "Ölkələrimizin ərazi bütövlüyü hələ də bərpa edilməyib. İşğal məsələsi hələ də yaralı yerimiz olaraq qalır. Bu, bir tərəfdən bizim inkişafımıza maneə törədir, digər tərəfdən isə bütün bunlara, bu faciələrə baxmayaraq, biz öz dövlətimizi, iqtisadiyyatımızı möhkəmləndirə bilirik".

Göründüyü kimi, Zurabişvili Ermənistanı işğalçı adlandıraraq, işğal faktını bütün dünya bildiyi halda, İrəvanda Gürcüstan prezidentini "regional siyasət və ölkələrarası münasibətlərdəki nüansları dərindən bilməməkdə" ittiham ediblər. Halbuki Salome Zurabişvili vaxtilə ölkənin xarici işlər nazirini işləyib, Fransada səfir qismində çalışıb. Yeni onu xarici siyasətdə naşı saymağın özü naşılıqdır. Ancaq erməni erməni olmazdı əgər öz yalanını sınımaq üçün iftiraya əl atmasaydı.

Ermənistandakı portallardan biri bu xüsusda hiddətini gizlətməyərək yazıb: "Rəsmi Tiflis Qarabağ münaqişəsinə yanaşmasını dəyişib ki? Gürcüstan illərdir Ermənistan və Azərbaycanla bərabər-məsafəli münasibətləri qoruyub saxlayıb, Tiflis heç vaxt Bakının ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsini tələb etməyib və ATƏT-in Minsk Qrupunun səylərini dəstəkləyib. Gürcüstanın mövqeyində nə dəyişib? Yoxsa bu, Gürcüstanın yox, sadəcə, prezidentin mövqeyi-

İrəvanın Tiflis təlaşı, puç olan Bakı ümidləri

Tale ortaqları işğal ortaqlarına qarşı; gürcü prezidentdən antierməni gedişi; Bakıda Ermənistanı işğalçı adlandıran Gürcüstan dövlət başçısı İrəvana hansı mesajı aparır?..

dir? Bu halda rəsmi Tiflis öz mövqeyini aydınlaşdırmalıdır - Gürcüstan evvelki kimi Minsk Qrupunun səylərini və sülh danışıqlarını dəstəkləyir, yoxsa rəsmi Bakını ərazi bütövlüyünü bərpa etməyə çağırır?"

Müəllif, təbii ki, klassik erməni yalanı stilində blef edib. Ona görə ki, rəsmi Tiflis dəfələrlə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hörmət elədiyini, Dağlıq Qarabağdakı separatçı qurumu tanımadığını bəyan edib. Doğrudur, ara-sıra ermənilərə ünvanlı jestlər də edib. Son olaraq, Axalkalaki-də erməni hərbi canisi və terrorçu, Qarabağ savaşının iştirakçısı Mikayel Avakyanı büst qoyulmasına Tiflisin soyuqqanlı münasibəti buna sübutdur.

Bundan əlavə, ermənilər hər necə olmasa, Zurabişvilini özlərinə "bir köynək" yaxın sayırdılar. Seçki kampaniyası dövründə, prezidentliyə namizəd olarkən o, ermənilərə bəzi reveranslar da eləmişdi.

Lakin artıq hesab etmək olar ki, Salome Zurabişvilinin Bakıda səsləndirdiyi yuxarıdakı bəyanat bu "günahları" müəyyən dərəcədə yuyub. Hər halda, gürcü lider də fərqi görməmiş deyil ki, Cənubi Qafqazda "birləşmiş qablar" kimi olan iki tale ortağının - Gürcüstanla Azərbaycanın arasını

vurmaq üçün əldən gedən tək-cə Ermənistan deyil, həm də onun işğal ortağı, Gürcüstan ərazilərinin 20%-ni işğal altında saxlayan Rusiyadır.

Bu mənada gürcü prezidentin məlum bəyanatı Gürcüstanın bölgədə hansı ölkəyə stavka elədiyinin və hansı düşərgədə yer aldığına, eləcə də Ermənistanla qat-qat çox Azərbaycanla önəm verdiyinin həm İrəvana, həm də Moskvaya bariz nümayişi hesab edilə bilər.

Yeri gəlmişkən, prezident vəzifəsində S.Zurabişvilinin Gürcüstanın iqtidar partiyasının nümayəndəsi, sabiq prezident Georgi Marqvelaşvili də 2014-cü ilin fevralında Bakıya səfəri zamanı İlham Əliyevin adından rəsmi qəbulda çıxışı zamanı Gürcüstanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini bəyan etmişdi.

O ki qaldı bəyanatın Salome Zurabişvilinin, yoxsa Gürcüstan dövlətinin mövqeyi olmasına, elementar məntiq deyir ki, Zurabişvili öz dövlətinin mövqeyini ifadə edib. Çünki o, hansısa QHT rəhbəri deyil, Gürcüstan dövlətinin rəsmi başçısıdır və dediyi söz, bildirdiyi mövqə də Gürcüstan dövlətinin adındadır.

O da aydındır ki, niyə erməni tərəfi Minsk Qrupundan bərk-bərk yapışib. Çünki ora-

da 3 vasitəçidən ən azı, ikisi (Rusiya, Fransa) ermənipərəstdir və düşmən tərəf ümid edir ki, onların sayəsində nə vaxtsa Azərbaycandan Dağlıq Qarabağ erməniləri üçün öz müqəddəratını təyin etmə haqqı tanınmasına nail olacaq.

Təbii ki, ilğımdır. Rəsmi Bakı dəfələrlə bəyan edib ki, Azərbaycan torpaqlarında ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verilməyəcək, bunu gözəylənlər boşuna gözəyləyirlər...

Gələn həftə Salome Zurabişvili işğalçı Ermənistanı da səfər edəcək. Yəqin ki, "quş qoymaq" xətrinə. Çünki Gürcüstanın işğalçı saydığı Rusiyanın bölgədəki əsas forpostu, regionda konfliktlərin həllini engəlləyən tək ölkə kimi Ermənistan Gürcüstan üçün hansı önəm daşıya bilər ki?

Bizim üçün isə səfərlə bağlı iki məsələ diqqətdə olacaq: 1. Bakıda Ermənistanı işğalçı adlandıran gürcü prezidentin prinsiplial mövqeyi İrəvanda da saxlayacaqmı? (Yəqin ki, Bakı bəyanatı ilə bağlı ona texribatçı sual veriləcək). 2. İşğalçı ölkəyə Gürcüstan ərazisi vasitəsilə Rusiyadan yeni dəhliz açılması vədi veriləcəkmi?

Gözləyək.

☐ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ötən həftəsonu bəlli oldu ki, Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri - prezident İlham Əliyev və baş nazir Nikol Paşinyan tezliklə ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin təşkilatçılığı ilə görüşməyə razılıq veriblər. Bu barədə həmsədrlərin bəyanatında deyildi. Qeyd olunurdu ki, vasitəçilər fevralın 20-də İrəvanda Nikol Paşinyan və fevralın 21-də İlham Əliyevlə görüşüblər və görüşdə liderlərin yaxın gələcəkdə keçiriləcək görüşü, müzakirə oluna biləcək məsələlər diqqət mərkəzində olub.

Lakin görüşün dəqiq harada - Rusiyada, yoxsa digər iki həmsədr dövlətin (ABŞ, Fransa) ərazisində və ya hansısa Avropa şəhərində keçiriləcəyi məlum deyil. Belə bir görüş niyyətini keçən həftə İranda səfərdə olarkən N.Paşinyan da təsdiqləyib. Ancaq erməni baş nazir deyib ki, bu, gündəmsiz bir təmas olacaq. Paşinyan Tehrandə, eyni zamanda, ənənəvi mövqeyini təkrarlayaraq bəyan edib ki, o, danışıqlarda yalnız Ermənistanı təmsil edə bilər, "Dağlıq Qarabağın isə öz hökuməti var". Bu "hökumət" in hansı səlahiyyət yiyəsi olduğunu və kimin əlində oynanacağı çevrildi-yini isə Nikolun özü də yaxşı

bilir. Odu ki, qənaət yaranır ki, belə yanaşma ilə o, sadəcə, vaxt udmağa və ölkəsi daxilində özünə qarşı təzyiqləri azaltmağa çalışır, nəinki özünün absurd tələbinin reallaşacağına inanır.

Ərazisinin 20%-i on illərdir erməni işğalı altında olan Azərbaycanı isə əlbəttə ki, Paşinyanın belə ikili oyunları qanə edə bilməz. Qarabağa dair ya ciddi sülh prosesi başlayacaq, ya da müharibə qaçılmaz olacaq. Əfsus ki, erməni tərəfdən sülhü deyil, müharibəni yaxınlaşdıracaq açıqlamalar, absurd bəyanatlar verən tək Paşinyan deyil. Onun komandan

Tərtərdə ermənilər üçün çəkiliş aparan Rusiya vətəndaşı saxlanılıb

Tərtərdə videoçəkiliş aparan Rusiya vətəndaşı saxlanılıb. Hüquq-mühafizə orqanlarından verilən məlumata görə, hadisə rayonun Bəyimşarov kəndində baş verib (Report). Kənddə çəkiliş aparan Rusiyanın Krasnodar vilayətinin sakini İdiqov Alu Alamaxmadoviç polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

Araşdırma zamanı məlum olub ki, Naftalan şəhərində sanatoriyada olan İ.A.Alamaxmadoviç video və foto çəkilişlərini erməni dostu üçün edib. İ.A. Alamaxmadoviç polisə ifadəsində bildirib ki, onunla eyni şəhərdə yaşayan erməni dostu anasının Qarabağ müharibəsindən əvvəl orda yaşadığını, indi kəndi və evini görmək istədiyini deyib. O, telefonundakı xüsusi proqram vasitəsilə Tərtərə gələrək kəndi və həmin evi tapıb. Polis araşdırmadan sonra videoçəkilişləri silib, İ.A.Alamaxmadoviç bundan sonra sərbəst buraxılıb.

Liderlər görüşə razılıq verdilər, bəs sonra?

Ermənistan rəhbərliyinin radikal ritorikası konstruktiv dialoqu mümkünsüz edir; "Aprel sindromu" təkrarlana bilər; **Tomas de Vaal:** "Xalqların barışıqı üçün vaxt lazımdır..."

da üzvləri də ondan geri qalmırlar. O da diqqətçəkicidir ki, heç Serj Sərkisyanın və ya Robert Köçəryanın vaxtında erməni yetkililər belə başından yekə, özlərindən razı və heyəsiz bəyanatlar verməyiblər.

Məsələn, Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri Artur Vanetsyan ötən həftə işğal altındakı Füzuli rayonunda olub və oradan "bir qarış da torpağın Azərbaycana qaytarılmayacağını", üstəlik, Araz boyu ərazilərdə məskunlaşdırma aparılacağını bildirib. Belə bəyanatlar, şübhəsiz ki, Qarabağa dair danışıqları tam mənasız edir. Eyni zamanda, Bakı üçün güc variantını bütün ciddiliyi ilə gündəmə gətirir. Görünür, "məxməri inqilab"la eyforiyaya düşən və realıq hissini itirən Nikol Paşinyan və komandasını özünə gətirmək üçün ona bir mini "aprel sindromu" yaşatmaq lazım gələcək...

"2019-cu il Qarabağ üçün əvvəlki illərlə müqayisədə bir qədər pozitiv başladı. Ancaq realist olmaq, bundan çox şey gözləməmək lazımdır. Azərbaycan və Ermənistan cəmiyyəti üç il qabaq - 2016-cı ildə 4 günlük müharibə içində olub. 2011-ci ildəki Kazan sammitindən sonra dinc danışıqlar prosesi faktiki, dayanmışdı.

Bu gün biz danışıqların ilkin səviyyəyə qayıtmasından danışıq. Daimi təmaslar hələ ki baş verməyib, hansısa sığrıya isə hələ çox var".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bunu "Eurasia Diary" portalına müsahibəsində britaniyalı analitik və yazıçı-publisist Tomas de Vaal Dağlıq Qarabağ konfliktində son durumu və sülh danışıqlarının perspektivini şərh edərkən deyib.

Onun sözlərinə görə, Nikol Paşinyan Ermənistanın bütün əvvəlki liderlərindən fərqlənir: "Əvvəla, o, səmimi şəkildə cəmiyyətlə dialoq aparmaq və sadəcə xalqın fikrini bilmək istəyir. İkincisi, o əslən İrəvandanıdır, əvvəlki iki prezident kimi Dağlıq Qarabağdan yox. Ona görə də ona Qarabağ ermənilərinin adından danışmaq daha çətindir. Qarabağda isə "hakimiyyət" də köhnə siyasi rejimdir - hansını ki, heç cür Nikol Paşinyana sadiq müttəfiq adlandırmaq olmaz. Danışıqlara fərqli yanaşmanı bununla izah etmək olar. Paşinyan debatların formatını dəyişməyə hazırdır, ancaq tələsmək istəmir. O, açıq şəkildə bəyan edir və istəyir ki, 1990-cı illərdəki kimi, Qarabağ erməniləri danışıqlar prosesinin bir hissəsi olsun. Mənə elə gəlir ki, o, vaxt ud-

maq üçün belə mövqe tutub. Hazırda ondan ötrü Ermənistanın daxili problemlərin həlli daha vacibdir. Başqa yandan, Paşinyan öz mövqeyində tamamilə səmimidir. Mən əminəm ki, Nikol Paşinyan Ermənistanın istənilən lideri kimi Qarabağ konfliktində kompromis zəruriliyini başa düşür. Ancaq əvvəlcə o, problemin erməni cəmiyyəti daxilində müzakirəsinə istəyir, sonra isə Qarabağ ermənilərini əmin etmək istəyir ki, onları xoşlamadıqları qərarlara məcbur etməyəcək".

Azərbaycanın mövqeyinə gəlincə, Tomas de Vaal Bakının mövqeyinin dəyişməz qaldığını deyib: "Ancaq Bakı axır vaxtlar danışıqların detallarına yanaşmada öz nəzər-nöqtəsini yumşaldıb ki, Paşinyana özünü göstərmək üçün şans versin. Ən ciddi addım isə odur ki, Azərbaycan iki tərəfin hərbi komandirləri arasında razılıq xətt" in yaradılmasına razılıq verib. Bunun hesabına təmas xəttində situasiya daha proqnoza yatımlı olacaq və daha çox sayda gənc əsgərin həyatı qorunacaq".

Bununla belə, britaniyalı analitik o qənaətdədir ki, iki tərəfin siyasi mövqeyi dəyişməz olaraq qalır. "Ona görə də yaxın zamanlarda çətin ki, biz siyasi məsələlər üzrə hansısa inkişafın şahidi olaq. Barışıq

üçün vaxt lazımdır, cəmiyyətlər dəyişməlidir. Nə vaxt ki, keçmiş düşmən konflikt zamanı qarşı tərəfə çəkdirdiyi iztirablara görə təəssüf ifadə edir, bu, artıq onun əlamətidir ki, dəyişiklik baş verib. Ancaq bu konfliktin həllinə hələ çox var", - deyərək əlavə edib.

Qarabağ münaqişəsinin tarixi və səbəbləri ilə yaxşı tanış olan britaniyalı analitikin son qənaəti ilə razılaşmaq da olar. Ancaq fors-majör vəziyyət deyilən anlayış da var - nə barədə ki, Tomas de Vaal nədənsə danışmaq istəməyib. Bu da ondan ibarətdir ki, Azərbaycan əlverişli geosiyasi şərait yetişin kimi özünün beynəlxalq miqyasda tanınmış ərazilərini qısa zamanda güc yolu ilə işğaldan azad edəcək - nəticəsiz danışıqlara paralel olaraq. Ondən sonra Ermənistan istəyər Azərbaycanla barışar, istəməz acınacaqlı durumda, blokada şəraitində qalmaqda davam edər.

Dağlıq Qarabağ erməniləri isə Azərbaycan vətəndaşlarıdır. Onlar bunu qəbul edərsə, o zaman problem yoxdur, Azərbaycan dövlətinin zəmanəti altında, təhlükəsiz yaşaya bilirlər. Əks halda, çıxıb getmək üçün yol açıq olacaq - təbii ki, xalqımıza qarşı hərbi cinayətlər törətmiş erməni canilər istisna olmaqla...

İran "ABŞ-ın adamı"nı niyə qucaqladı?

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

"Qarabağ İslam torpağıdır və orada həlak olanlar şəhid hesab olunur. Biz Qarabağ məsələsində daim Azərbaycanla eyni mövqedə olmuşuq". Bu sözləri Təbrizin imam cüməsi Ali Haşim keçən ilin oktyabrında, Azərbaycan Respublikasından gedən nümayəndə heyəti ilə görüşrkən demişdi.

Ötən ilin martında Beynəlxalq Qarabağ Forumunun döndürücü - Ərdəbil toplantısında iştirak etmək üçün qonşu ölkəyə gedən heyətlə görüşrkən qəzetimizə müsahibə verən Ərdəbilin İmam-cüməsi Seyid Həsən Amili isə "Açın sərhədi, gedək Qarabağda savaşa" - söyləmişdi. Həmçinin İranın ali dini lideri Əli Xameneidən sitat gətirmişdi: "Bizim rəhbərimiz deyir ki, hər kəs Qarabağda ölsə, şəhiddir".

O müsahibədə çox açıq danışmışdıq. Azərbaycanı ABŞ və İsrailə əlaqələrə görə ittiham edən imamcüməyə "İran kimi böyük İslam ölkəsinin prezidenti niyə əli qana bulaşmış, körpə qatili olan erməni prezidentlə qucaqlaşır? Bu da bizi incidən faktır. Bir ovuc içi boyda olan Ermənistan İran üçün nə mahiyyət, nə önəm kəsb edir ki, Tehran öz müsəlman qonşusunu incidərək məscidləri dağıdan, müqəddəs məkanlarda donuz saxlayan işğalçı ölkəyə qucaq açır?" sualını vermişdim. Təəssüf, tutarlı cavab ala bilməmişdim.

Bu dəfə İran əli hələlik qana bulaşmamış, heç hərbi xidmətdə olmamış, ancaq işğalçı plandan əl götürməyəcəyini bəyan edən Nikol Paşinyanı bağrına basdı. Əslində qonşuluq prinsiplərini əsas götürüb bu səfərin üstündən ötmək olardı - Paşinyanın Tehrandan çəkdiyi məlum şelfi və tərribatçı şüar olmasaydı.

Bu, təkcə Azərbaycan torpaqlarına iddia deyil, həm də İrana qarşı həqarətdir. İran rəhbərliyi elə bu səfərdə Qarabağ məsələsinin dinc yolla həllini istədiyini növbəti dəfə bəyan edib. Ali dini lider hətta Tehranin vasitəçi olmaq istəyini açıqlayıb. Ancaq bütün bunların qarşılığında Nikol "Qarabağ Ermənistandır və Son" deyirsə, İranın da arzu-istəyinə tükürmüş olub.

Bunun əvəzində Tehranin işğalçı Ermənistanı blokadan çıxartmaq üçün hərəkətə keçməsi, İrəvana qaz nəqlini artırmaq istəyi qəbul olunmazdır. Təbii ki, biz Azərbaycan dövləti olaraq mehriban qonşuluq prinsipinə həmişəki kimi sadıq. Rəsmi Bakı illərdir Qərbin təzyiqlərinə baxmayaraq, 40 ildən çoxdur ABŞ-ın sanksiyaları ilə baş-başa qalan İrana qarşı ərazilərimizdən istifadəyə imkan vermir. Baxmayaraq ki, zamanında İran təyyarələri hava sərhədlərimizi kobud şəkildə pozub, İran gəmiləri sularımıza müdaxilə edib, enerji yataqlarımıza iddialar səslənib. Xəzər dənizinə "Mazandaran", ölkəmizə "Şimali İran" adı verildəndə də səbirli davranıb dövlətimiz. Hətta bütün bunlardan sonra İrana yardım əlini uzatmaq, kredit ayırmaqla bağlı proses də başlanıb. Hətta prezident Həsən Ruhani Paşinyanı qarşılaşmağa tədarük gördüyü ərəfədə Azərbaycan ərazilərinə iddiasını irəli sürəndə də dövlətimiz səbirli davrandı.

İranın yanlışlarına cavabı Güneydəki qəhrəman qardaşlarımız verdilər. Təbriz stadionundan ucalan "Sən yaşa, Azərbaycan!", "Qarabağ bizimdir!" sədaları elə Tehranin yanlış siyasətinə cavabdır. Çox yaxşı olar ki, Qarabağı İslam torpağı sayanlar da Paşinyanın "Qarabağ Ermənistanındır" sərəmsələməsinə tutarlı cavab verəydilər.

İranın birçə ay Mehri dəhlizini, Ter-Petrosyanın sözləri ilə desək, "Ermənistanın nəfəsləyini" bağlaması kifayətdir ki, Qarabağın işğalına SON qoyulsun. Yeni əslində Paşinyanın dediyi sonu İran da getirə bilər. Qarabağın xristian torpağı kimi təqdimatına, müqəddəs yurdlarda xaç basdırılmasına, kilşələr tikilməsinə, məscidlərin, şəhid qanı ilə suvarılmış torpaqların mundarlanmasına cavab olaraq işğala SON verə bilər. Ancaq biz nə görürük? Ərdəbil sakini olan azərbaycanlı milli fəal Əsgər Əkbərzadə qandallanıb, Ərdəbilin Ettelaat İdarəsinə aparılıb. Digərləri də var: Azərbaycan bayrağını qaldırdığı, Ermənistan bayrağını yandırdığı, başına "Qarabağ" yazılan lentlər bağladığı üçün...

Məgər doğrudanmı İran rəhbərliyi dərk etmir ki, Paşinyan özü Qərbin adamı, komandasındakılar "Sorosun uşaqları"dır? Bunu hətta Putin Rusiyası bilir və ondan üz çevirirsə, Ruhani niyə bağrına basır? Paşinyan elə "Sem dayı"sının razılığı ilə İrana gedib. Davosda erməni baş nazirə Con Bolton zəng etmişdi. Qarabağdan danışmamişdilər. Amma yaqın ki, İrandan danışılar. ABŞ İrəvanı Moskvadan ayırmaq üçün onun İrənlə əməkdaşlığına göz yumur.

Amma burada məkrli plan da var. İran-Ermənistan əlaqələrini inkişaf etdirməklə Azərbaycanı qazanmaq niyyəti var. Yeni Bakı Tehranin siyasətinə etiraz əlaməti olaraq, ABŞ-a "buyur, keç, yuxarı başa" desin, məqsəd budur. Ermənilər də çox istəyir iki müsəlman qonşunun arası dəysin, necə ki, Gürcüstanla əlaqələrimizi pozmaq istədilər bu günlərdə. Odur ki, maksimum ehtiyatlı olmalı, İrənlə də açıq danışib aramıza girmək istəyən "qara pişik"ləri nişan verməliyik...

Bu yolda maşın sürmək üçün gərək ya Şumayher olasan, ya da şahmatçı. Söhbət Bakı-Quba yolundan gedir. Beton yol elə günə düşüb ki, hər addımbaşı çuxurları, dağılmış yerləri ziq-zaq edib keçməyə pilot lazımdır.

Qubadan Bakıya qayıdan istiqamət tamamilə dağılıb. Bir tərəfdən keyfiyyətsiz yol çəkilişi, bir yandan da iritonnajlı yük maşınları ucbatından Bakı-Rusiya yolu darmadağın vəziyyətə düşüb.

Ona görə sürücülər bura beton yol yox, batan yol deyirlər. Onlar bu əzab-əziyyətin nə vaxt qurtaracağı günü gözləyirlər. Çünki bu yolda nə sürmək mümkündür, nə də qəzadan, avtomobilin zərər görməsindən siğortalanaq.

Yolun tikintisinə 2008-ci ildən başlanılıb. Rəsmi məlumatlara görə, layihəyə ümumilikdə 545 milyon 287 min 800 manat xərclənib.

Həmin vəsaitin 281 milyon 861 min 800 manatı Bakı-Quba Rusiya dövlət sərhədi avtomobil yolunun 120 kilometrlik hissəsinin təmirinə sərf olunub.

Yerdə qalan 263 milyon 426 min manata isə 180 kilometr uzunluğunda beton örtüklü avtomobil yolu tikilib.

Yol istifadəyə verildəndə o vaxt Nəqliyyat Nazirliyi bu yolun 30 il davamlı olacağı barədə məlumat yaymışdı. Çünki yol əməlli-bağlı xərc aparmışdı.

Ancaq bir il çəkəndi ki, beton yolda çökmələr, çatlar əmələ gəlməyə başladı. İllərdir davam edən bu problemin, yeni dağılmış, kələ-kötür beton yolun düzəldilməsi sürücülərin ən böyük arzusudur.

"2009-cu ildə istifadəyə vermişdik, 2012-ci ildə yol təmir edilmişdi. Guya 30 il zəmanət veriblər, 10 il keçib, yolun gününə baxın.

Həm də yol normadan artıq yüklənir. İri yük maşınlarına tab gətirmədi. Bəzi yerlərdə təmir işləri aparılıb. Ancaq başdan-ayağa yenidən qurulmalıdır", - deyər sürücülər şikayətlənirlər.

Onların sözlərinə görə, Qafqazda ən baha qiymətə başa gələn, dünyanın ən bahalı yolları sırasında adı çəkilən Bakı-Quba-Rusiya yolu bu gün dünyanın ən sonuncu məhəllə yolunu xatırladır.

Sürücülər deyirlər ki, Xaçmazın, yaxud Şabranın kəndlərində heç belə yola rast gəlməzsiniz. Beton yol elə dağılıb ki, iri yük maşınları sağ zolaqla getməkdən qorxurlar, hər an düşəcəkləri çuxur maşını aşırda, yükləri yerə tökə, ağır qəzaya səbəb ola bilər.

Ötən ilin yayında avtomobil yolunun 10-20 və 45-52-ci km-də yararsız vəziyyətə düşmüş təhlükəsizlik sədlərinin təmiri işləri aparılmışdı.

Amma hələlik Rusiyaya gedən və qayıdan istiqamətdə təmir işləri getmir. Sürücülər bildirirlər ki, təzə yol çəkilsə belə, o vaxta qədər beton yol təmir edilməlidir.

"Nəqliyyatın ən intensiv hərəkət edən yollarından biri-

Ziya Məmmədovun yarım milyardlıq beton yolu batan yola necə döndü... - reportaj

Sabiq nazirin 30 il zəmanət verdiyi Bakı-Rusiya yolunun hər iki istiqaməti darmadağındır; nə sürmək mümkün, nə də qəzadan siğortalanaq... yeni pullu yol isə 2021-də hazır olacaq

dir. Bura hansısa bir kəndə, yaxud rayona gedən istiqamət deyil axı?! Rusiyaya yük daşınır, ordan yük qayıdır. Hər gün minlərlə avtomobil hərəkət edir.

Vallah, ustaya getməkdən bezmişik, bu yola bir giren peşman olur, bir çıxan. Çünki şəhərə çatan kimi maşının sazlığını ustaya baxdırmağın, "peredok" dağılır, maşında səslər çoxalır", - Xaçmaza hər gün müştəri aparıb-gətirən taksi sürücüsü Namiq belə deyir.

Onun maşını bu yollarda sıradan çıxıb: "Gedən yol yenə bir az babatdır, Bakıya qayıdan tərəf özünüz də görürsünüz ki, nə vəziyyətdədir.

Ziya Məmmədov sağ olsun, şimal zonasının camaatına yol "hədiyyə" ələyib də, gecə-gündüz sağlığına dua edirik.

Adamda insaf olar, pulunu yemədən, keyfiyyətsiz yol çəkmədən, heç olmasa elə beton yol tikəydiniz 7-8 il dözəydiniz. Yalandan da deyirlər ki, 30 il zəmanət vermişdik".

Digər tərəfdən, yol elə tikilməlidir ki, o, maksimum kütlədən artığını da qaldıra bilsin. Məsələn, yolu elə tikməklər ki, avtomobilin icazə verilən maksimum kütləsi 30 tondursa, 31 ton olanda o, bizdəki kimi dağılısın.

O yolu 5 dəfə artıq yükə dözümlülük təkliflədik. Əminliklə demək olar ki, istənilən halda ya yol pis tikilib, ya da istifadəyə verildəndən sonra ona lazımlıca nəzarət edilməyib.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin mətbuat xidməti rəhbəri Anar Nəcəfli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Bakıdan Rusiya sərhədinə yeni yol inşa olunur və 2021-ci ilə qədər işlər yekunlaşacaq. Qurum sözcüsü bildirdi ki, hazırkı yol hissə-hissə təmir olunub, yenə təmiri davam edəcək.

Onu da deyək ki, Bakı-Quba-Rusiya sərhədi yeni avtomobil yolu ödənişli olacaq. Bunu AAYDA-nın sədri Saleh Məmmədov açıqlamışdı.

S.Məmmədov bildirmişdi ki, 2018-ci ildə qarşıya qoyulan əsas tapşırıq Bakı-Rusiya sərhədi istiqamətində yeni avtomobil yolunun tikintisidir.

"Bu avtomagistral yolun 43-cü kilometrliyində yerləşən Tağıyev qəsəbəsindən başlayaraq 208-ci kilometrədək olan

hissəni əhatə edir. Dörd cərgəli, birinci dərəcəli geniş yol gələcəkdə ilk ödənişli yol olacaq".

Ötən il fevralın 19-da prezident İlham Əliyev Bakı-Quba-Rusiya ilə dövlət sərhədi yeni avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda deyilirdi ki, "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin tərkib hissəsi olan M-1 Bakı-Quba-Rusi-

ya Federasiyası ilə dövlət sərhədi yeni avtomobil yolunun H.Z.Tağıyev qəsəbəsindən başlayaraq tikilməsi nəqliyyat xidmətlərinin daha da yaxşılaşdırılması ilə yanaşı, bölgədə turizmin inkişafına əlavə təkan verəcək. Yolun tikintisi üçün Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 150 milyon manat ayrılıb.

□ "Yeni Müsavat"ın Reportyor Qrupu Xaçmaz-Bakı

Hazırda qardaş Türkiyədə möhtəşəm bir seçki həyəcanı yaşanır. Martın 31-də ölkədə bələdiyyə seçkiləri keçiriləcək, ona görə də gündəmin əsas mövzusu seçkilərdir. Azərbaycan Kültür Dərnəyinin başqan yardımcısı, Azərbaycan kökənli jurnalist, MHP üzvü İsa Yaşar Tezel İğdırın bələdiyyə başqanlığı uğrunda möhtəşəm təbliğat kampaniyası aparır.

Xəbər verildiyi kimi, MHP başqanı Dövlət Baxçalı və Türkiyə prezidenti Tayyib Ərdoğanın da dəstək verdiyi İsa Yaşar Tezelin rəqibi Adil Aşırımın namizədiyi AK Parti tərəfindən geri çəkilib. Həmçinin uzun müddət bələdiyyə başqanı olmuş, 26-cı dönmə AK Parti deputatı Nurəddin Aras da İsa Yaşar bəyə öz dəstəklərini ifadə ediblər. Hazırda MHP ilə iqtidardakı AKP arasında qurulan "Cümhur İttifaqı"nın tək namizədi İğdırda anadan olmuş İsa Yaşar Tezelidir. Bu qərara MHP başqanı Dövlət Baxçalı və Türkiyə prezidenti Tayyib Ərdoğan birgə gəliblər.

İşğalçı Ermənistanla həmsərhəd olan İğdırın Azərbaycan əsilli Türkiyə vətəndaşının, Azərbaycan sevdalısının bələdiyyə başqanı seçilməsi, təbii ki, ölkəmiz üçün də müstəsna əhəmiyyəti var. Həm də İsa Yaşar bəy heç zaman Azərbaycan və Türkiyəni bir-birindən ayırmayan dəyərli qardaşımız, əziz həmkarımızdır. Six qrafikinə rəğmə vaxt ayıraraq "Yeni Müsavat"ı verdiyi müsahibəsində də sevgisini bir daha izhar etdi:

- İsa bəy, İğdırda böyük uğur qazanacağımıza şübhəmiz yoxdur. Sosial şəbəkələr üzərindən paylaşmalarımızı da izləyirik və şanslı olduğunuzu bilirik. Siz hazırda proses barədə qəzetimizə nə deyə bilərsiniz?

- İğdırda seçki kampaniyası çox uğurlu gedir. Cümhur İttifaqının qurulması və "Cümhur İttifaqı"nın namizədi olmağım məni qürurlandırdı. Millətimin böyük dəstəyini qazandım, millətimin böyük diqqəti ilə qarşı-qarşıyayam. Millətimiz birlik, bərabərlik istəyirdi. Hörmətli prezidentimizin və hörmətli partiya başqanımız Dövlət Baxçalının bir yerdə olması ölkənin və millətimizin rifahı üçün qurulan Cümhur İttifaqının İğdırda da namizəd irəli sürməsi İğdır əhalisini çox məmnun edib. AKP və MHP

"Bu seçkinin qalibi biz olacağıq!"

İsa Yaşar Tezel: "Azərbaycan dövlətinin və xalqının da dualarını, dəstəyini gözləyirik"

İğdırın bələdiyyə başqanlığına namizəd: "Azərbaycanın qəbul edəcəyi bütün qərarlarda da Türkiyə dövləti Azərbaycan dövlətinin yanındadır; Azərbaycanı sevirəm"

mənsuqları bu işdən çox razı qalıblar. Bu birlik bizə seçkini qazandıracaq, inşallah! Bu, mənim üçün də böyük şərəfdir.

- İğdır bölgəsində sizə qarşı mübarizə aparan əsas rəqibiniz barədə nə deyə bilərsiniz?

- HDP-nin namizədi bizim rəqibimizdir. Amma biz udacağıq, inşallah! Onlar da çox böyük kampaniya aparırlar. Azərbaycan xalqı HDP-nin Türkiyə və İğdırla bağlı mövqeyini yaxşı bilir. Allahın izni ilə biz birliyimizi hər keçən gün gücləndiririk. Bu seçkinin qalibi biz olacağıq.

- Seçkidə həm də Azərbaycan türkləri olaraq mübarizə aparırsınız, İğdırda Azərbaycan türklərinin çoxluq təşkil etdiyi bölgədir. Bu amil sizin uğurunuzla nə dərəcədə təsir edəcək? Azərbaycan türkləri əslən azərbaycanlı olan İsa Yaşar Tezeli necə qarşılayırlar?

- Çox böyük məmnuniyyətlə alqışlayırlar. Bundan əvvəlki seçkidə çox az fərqlə seçkidə məğlub olmuşdum. İğdırda yaşayanların əksəriyyəti Azərbaycan türkləridir.

- Orda nə qədər seçici var?

- Bələdiyyə seçkisində 56 min nəfər iştirak edəcək. Əhalinin tən yarısı Azərbaycan türkləridir. Amma mənim İğdırda yaşayan bütün insanların bələdiyyə başqanı olacağıam.

- Bas, HDP-nin İğdırda nə qədər elektoratu var?

- HDP sonuncu seçkidə -

2014-cü ildə 18 min 700 səs almışdı. MHP isə həmin seçkidə 17 min 800 səs qazanmışdı. Yeni arada az fərq olmuşdu. O zaman Azərbaycan türkləri başqa partiyalara bölünmüşdü. İndi birləşdiyimizə görə bir probleminiz olmayacaq. İnşallah qazanacağıq!

- İsa bəy, 31 mart həm də Azərbaycanlıların soyqırımına məruz qaldığı gündür. Yəqin ki, seçki kampaniyasının gedişində erməni vəhşiliyindən bəhs edən bu acı tarixi də xatırladırsınız...

- Əlbəttə. Bundan sonrakı seçki kampaniyamızda da bu tarixdən bəhs edəcəyik.

- Bu arada İğdırda Xocalı soyqırımına bağlı keçirilən möhtəşəm yürüşü də izlədik, qürurlandıq...

- Bəli, yürüş oldu, konfranslar keçirdik. 4-5 təbirdə də çıxış etdik. Bizim seçki kampaniyamızın olması səbəbindən Xocalı adına keçirilən tədbirlər çox güclü şəkildə keçirildi.

- Ermənilər Türkiyəyə qarşı qondarma soyqırım iddialarını davam etdirdiyi dövəmdə iki qardaş ölkə gerçək soyqırımla bağlı hansı addımlar ata bilər? Şəxsən siz nə təklif edirsiniz?

- Vallah, mənim ömrüm Azərbaycan davası ilə keçib. Görəcəyim işlərlə bağlı fikirlərim var. Biz bələdiyyə sədrliyini qazandıqdan sonra bununla bağlı çox gözəl layihələr həyata keçirəcəyəm. Siz də yaxından buna şahid olacaqsınız. Hələlik o

fikirlərim məndə qalsın. Bələdiyyə başqanı olaraq Azərbaycanın çəkdiyi acılara necə təpki verəcəyimizi, İğdırın da reaksiyasının necə olacağını, Azərbaycanın haqq səsinin İğdırı, Türkiyəyə, dünyaya necə duyuracağımızın yaxından şahidi olacaqsınız.

- Bu il Azərbaycanda da bələdiyyə seçkiləri keçiriləcək. Azərbaycandakı seçkilərlə bağlı arzu-istəkləriniz, fikirləriniz də

cümhurbaşqanımız və partiya başqanımızdır. Onların birliyi 31 mart bələdiyyə seçkilərindən sonra da davam edəcək, Allahın izni ilə. Türk milləti qarşısındakı problemləri böyük başarı ilə adlayıb dünyadakı yerini alacaq və çox güclü bir dövlət olaraq Azərbaycan dövləti ilə inşallah çox uzun illər dost və qardaş olaraq yaşayacaqlar, inşallah!

- İsa bəy, Azərbaycan ən böyük dərdi, sıxıntısı Qa-

baycanın qəbul edəcəyi bütün qərarlarda da Türkiyə dövləti Azərbaycan dövlətinin yanındadır. Bizim seçki kampaniyamızda böyük bir "Cümhur İttifaqı" Koordinasiya Mərkəzimiz var. Həm bizim, həm də bizim qadınlarımızın seçki kampaniyasının aparıldığı ofislərin hamısında Türkiyə bayrağı ilə yanaşı, Azərbaycan bayrağı var. Belə bir yanaşmada olan qardaşınız bələdiyyə sədri olmaq istəyir və sizlə-

maralıdır.

- Uğurlar arzulayıram. Sistem fərqlidir, sizdə icra başçılığı qüvvətlidir, bizdə bələdiyyə başqanlığı. Oradakı həmkarlarımıza, məsləkdaşlarımıza da uğurlar arzu edirəm. Gözəl, bayram havasında, yaxşı əhval-ruhiyədə, qardaşlıq, dostluq şəraitində keçiriləcək kampaniyamızın Azərbaycana uğur gətirməsini istəyirəm.

- Türkiyə bölgənin lider dövlətidir. Qardaş ölkəyə qarşı vaxtaşırı təxribatçı, xain planlar hazırlanır. Siz Türkiyənin taleyi, durumunu ilə bağlı nələr düşünürsünüz?

- Türkiyədə hörmətli cümhurbaşqanımızla hörmətli partiya başqanımızın birgə qurduğu "Cümhur İttifaqı" sayəsində bütün çətinlikləri atlattı, atlamağa davam edəcək. Bu seçkilərdən sonra da Türkiyə çox güclü bir dövlət olaraq dünyada öz yerini alacaq. Türk milləti böyük millətdir, bütün sınıqların, əziyyətlərin hamısını aşacaq gücü var. Bu gücün də siyasətdəki təmsilçiləri

rin də dəstəyini gözləyir. Azərbaycan dövlətinin də, Azərbaycan xalqının da dualarını, dəstəklərini gözləyirik.

- Dualarımız sizinlədir, təbii. Bir sıra tanınmış ziyalılardan, dəyərli professor Aygün Attar başda olmaqla bəzi azərbaycanlıların sizə dəstəyini də müşahidə etdik. Bu sırada daha kimlər var?

- Hamısı dəstək olurlar, bu prosesdə yaxından iştirak edirlər. Hamısı ilə görüşürük, hamısının da böyük marağı var. Əllərindən nə gəlsə, etmək istəyirlər. Bundan sonra da gələnlər

olacaq. Bilirik ki, yenə də gələnlər olacaq, bizi ürəkləndirəcəklər, yanımızda duracaqlar, bizə ruh verəcəklər. Bu arada Giresun Universitetinin professoru doktor Aygün Attar xanıma çox böyük minnətdarlığımı və təşəkkürümü qəzetiniz vasitəsilə bildirmək istəyirəm. Çox ürəkli bir arxadaşımızdır. Azərbaycanın varlığını istəyən, Azərbaycanla Türkiyənin qardaşlığını dəstəkləyən bir hocaların bura gəlməsinin bizə çox böyük faydası oldu. Hətta bəzi problemləri var idi ki, bunların hamısını Aygün xanım bir gün içərisində ortadan qaldırdı. Onun bu problemləri həll etməsinin mənə çox böyük faydası oldu. Yeni bir hocaların gəlişi ilə İğdırda bir çox iqtidarlardan önündə duran ən ağır məsələləri həll etdi və geri döndü. Ona minnətdaram, təşəkkür edirəm.

- Azərbaycan başqa demək istədikləriniz varmı?

- Azərbaycanı sevirəm. Son sözüm də bu olsun.

□ Elşad PAŞASOY, "Yeni Müsavat"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın bu günlərdə İranda səfərdə olması gündəmdən düşmür. Fars rejiminin erməni baş naziri isti qarşılınması, hətta İranda ermənilərin "Qarabağ Ermənistanıdır, son!" yazılan poster qaldırması və Paşinyanın onun önündə şelfi etməsi haqlı olaraq Azərbaycan tərəfini gücləndirir davam edən etirazlarına səbəb olub.

Azərbaycanın yanında olsaydı, tamamilə əminəm ki, indi vəziyyət tamam fərqli idi. İran rejimi kimin hakimiyyətə gəlməsindən asılı olmayaraq bunu etmirlər. İndiki hakimiyyətdən, yeni Həsən Ruhanidən öncəki İran prezidentləri Ermənistanı daha istə, hətta deyirdim ki, onun təcavüzünü şirnikləndirəcək addımlar atırdı. Həsən Ruhani məsələyə nisbətən ehtiyatlı yanaşırdı. Amma son olaraq İran inqilabının 40 illiyində Azərbaycana söyləmiş olduğu fikirlərdə ölkəmizə qarşı

nın işğal edilməsinə qarşı cənnublu soydaşlarımız hər zaman öz etirazlarını bu və ya digər şəkildə bildirdilər. Onlar bizlə bərabər olduqlarını ortaya qoyublar. Biz onların dəstəyini hər zaman hiss etmişik. Lakin İran rejimi o qədər kəskin bir notlar etdirir ki, orada kiçik bir bu və ya buna bənzər etirazlar çox ağır repressiyalarla müşahidə olunur. Onlar cəzalandırılır, həbsxanalara salınır, hətta ele olur ki, onların bəzilərinin harada

etdirirlər. Bu da təbii ki, həmin mitinglərin keçirilməsinə mane olur. Ancaq stadionda güneyli soydaşlarımızın bu etirazını alqışlayıram. Onlara bu addımları görə Tanrımdan möhkəm-möhkəm cansağlığı arzulaşıram. Ümidvaram ki, biz tələpə yüklü problemlərimizi zaman-zaman birlikdə həll edəcəyik. Fərqi yoxdur, erməni işğalına qarşı 30-40 nəfərin belə aksiyaya keçməsinə müsbət yanaşıram. İstənilən sosial şəbəkədə erməni təcavüzünü, erməni fa-

Təbrizin "Tırxadur" futbol klubunun İsfahanın "Sepahan" komandası ilə oyunu zamanı cənnublu soydaşlarımızın baş verənlərə kəskin şəkildə öz etirazlarını bildirmələri və "Qarabağ bizimdir, bizim olacaq!" şüarları isə qürurverici anlardan oldu. Amma bununla belə, 40 milyona yaxın soydaşımızın yaşadığı İranda etirazların küçələrdə, meydanlara daşınmaması suallar doğurur. Bununla bağlı fərqli fikirlər var.

Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı öncəliklə İranın təcavüzkar Ermənistanı qucaq açmasına öz sərt mövqeyini bildirdi: "Bizə çox təəccüblü gəldi ki, İran rejimi Paşinyana qucaq açdı, ona isti münasibət bəslədi və erməni baş naziri ümidlərlə yola saldı. Bu əslində Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün hansısa formada dəstəklənməsi deməkdir. Dəfələrlə demişəm, bir daha təkrar edirəm ki, əgər İran da qardaş Türkiyə kimi Ermənistanın təcavüzkar siyasətinə qarşı sərt mövqə nümayiş etdirdisəydi, onunla bütün sərhədləri bağlasaydı, diplomatik münasibətlərə son qoysaydı və işğal olunmuş torpaqlarımızın azad edilməsində tək sözdə deyil, əməldə

"Təbriz stadionunda səslənən çağırış və şüarlar zaman gələcək meydanlarda eşidiləcək"

Fəzail Ağamalı: "İranda aksiyalar mahiyyətini dəyişib fars rejiminə qarşı çevrilə bilər"

ərazi iddialarını ortaya qoyması, Azərbaycanı müstəqil dövlət olaraq təhdid etməsi, tarixi Azərbaycan torpaqlarını fars torpaqları kimi təqdim etməsi bir daha fars şovinizminin ifadəsi oldu. Bu bir daha onu göstərdi ki, onlar əsaslı ötən əsrin 20-ci illərindən qoyulmuş olan fars rejiminin daşıyıcılarıdır. Bir-birindən bu və ya digər şəkildə fərqli fikirlər ifadə etsələr də, mahiyyət eynidir. Bunlar uzun illərdir Ermənistanı eyni münasibəti sərgiləməkdədirlər".

Deputat cənnublu soydaşlarımızın daim yanımızda olduğunu söylədi: "Azərbaycan torpaqları

olması belə məlum olmur. Bunu biz illərdən bəri müşahidə etməkdəyik. Mənə elə gəlir ki, məhz sizin dediyiniz kimi minlərlə, milyonlarla soydaşımızın küçələrdə çıxıb Paşinyanın gəlişinə etiraz etməməsinin, ona kəskin reaksiya verməməsinin səbəbini repressiyalarda, kəskin əməldə axtarmaq lazımdır. İstər-istəməz İran hakimiyyəti çəkinir ki, Qarabağ üzərində olan miting, yürüş və ya kütləvi xarakter daşıyan ciddi aksiyalar mahiyyətini, istiqamətini dəyişib fars rejiminə qarşı çevrilə bilər. Ona görə bu cür mitinglərin keçirilməsinə çox kəskin mövqə nümayiş

şizmini ifşa edən yazıya, müraciətə də müsbət yanaşıram. Eyni zamanda, stadion içərisində bu cür şüarların səslənməsi, Ermənistanın təcavüzkar dövlət olaraq pislənilməsi və işğal olunmuş torpaqlarımızın azad edilməsi ilə bağlı tələbləri çox yüksək qiymətləndirirəm. Düşünürəm ki, zaman gələcək stadion içərisində olan çağırışlar və şüarlar küçələrdə, meydanlarda daha böyük izdihamla müşahidə olunacaq. Buna şübhəm yoxdur və zaman gələcək mütləq bunun şahidi olacağıq".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Rusiya-Belarus kimi Türkiyə-Azərbaycan ittifaq dövləti yarana bilər

Əhəd Məmmədli: "Türkiyə ilə ittifaqımız zərurətə çevrilir"

Rusiya ilə Belarus arasında 20 ildir ittifaq dövləti mövcuddur. Bu da hər zaman Türkiyə-Azərbaycan arasında belə bir dövlətin nə üçün yaradılmaması sualını gündəmdə saxlayır və ittifaq dövlətinin yaradılmasının vacibliyi hər zaman önə çəkilir.

Politoloq Əhəd Məmmədli belə bir ittifaqı zərurət sayır: "Öncəliklə indiki şəraitdə çox önəmli bir mövzuya toxunduğunuz üçün sizə təşəkkür edirəm. Bu məsələ dəfələrlə gündəmdə olub. Mərhum Turqut Özal və Əbülfəz Elçibəy tərəfindən Türkiyə ilə Azərbaycan arasında konfederasiya və ya federasiya qurmaq fikirləri əvvəllər də səsləndirilib. Bəlkə də, Özalla Elçibəy hakimiyyətdə çox qalsaydılar, Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı ittifaq planları reallaşsa bilərdi. Bundan sonra da Türkiyə-Azərbaycan ittifaqı məsələsi dəfələrlə müxtəlif şəxslər tərəfindən qaldırılıb. İndi də bu mövzu aktuallığını itirməyib. Əksinə, regionda cərəyan edən hadisələr onu göstərir ki, Türkiyə-Azərbaycan mütəfəqiliyi mövzusu daha da aktuallaşır. Türkiyə ilə Azərbaycan Rusiya və Belarusdan bir-birlərinə daha yaxındır. Ruslarla belaruslar özlərini

ayrı-ayrı millətlər hesab edirlər, türkiyəlilərlə azərbaycanlılar isə özlərini eyni türk milləti sayırlar. Ona görə Türkiyə-Azərbaycan birliyi daha real və məqsədəuyğundur. Ələxüsus da indiki dövrdə Rusiya-İran-Ermənistan üçlüyünün Azərbaycanın üstünə gəldiyi dövrdə qardaş Türkiyə ilə ittifaqımız zərurətə çevrilir. Azərbaycan Cümhuriyyətinin qurulması Türkiyə dövlətinin sayəsində oldu. Bu bir tarixi faktır. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa edəndən sonra dövlətçiliyimizin qorunub saxlanılmasında da Türkiyə Cümhuriyyətinin faktorunu inkar edilməzdir. Çox uzağa getməyək, 2000-ci ili yada salaq.

İran qırıqları, döyüş gəmiləri bizim səma və dəniz sərhədlərini dəfələrlə pozaraq Salyana qədər qəlib çıxmışdılar. Açıq danışıq, o vaxt Azərbaycan İrana cavab verməyə aciz qaldı. Və həmin gərgin anlarda həmişə olduğu kimi qardaş Türkiyə yanımızda oldu. Türk hərbi qırıqlarının Bakı səmasında uçması İrani geri çəkməyə məcbur etdi. Bütün bunlar onu göstərir ki, İstanbulda, Ankarada türk bayrağının dalğalanması belə Azərbaycanın müstəqilliyinin təminatçısı, qoruyucusudur. Son hadisələr bunu göstərdi ki, İran yenə Azərbaycanın üstünə gedir, amma bu dəfə tək üstümüzdə gəlmirlər,

farslar Rusiyayı arxasına, Ermənistanı da yanına alaraq üstümüzdə gəlirlər. Belə olan şəraitdə Azərbaycan təhlükəsizliyi naminə qardaş Türkiyə ilə siyasi-hərbi ittifaq sazişi imzalanmalıdır. Nəzərə alsaq ki, 2019-cu il Qarabağ məsələsində sınıma ili ola bilər, hər tərəfdən qorunmaq məqsədilə Naxçıvanda və Abşeron yarımadasında Türkiyə hərbi bazaları qurulmalıdır. Bununla kifayətlənməyib Rusiya və İranda sərhədlərimizi Azərbaycan silahlı qüvvələri ilə bərabər Türkiyə hərbi kontingenti birlikdə qorumaq məsuliyyətini bölüşməlidirlər. Nəzərə alsaq ki, qardaş Türkiyə həmçinin NATO üzvüdür, bununla Azərbaycan həm də dünyanın ən güclü hərbi aliansının çətiri altında müdafiə edilmiş olur. Bütün bunlarla kifayətlənməyib Türkiyənin İraq və Suriya ilə sərhədlərinin birgə qorunması üçün Azərbaycan hərbiçiləri də ora göndərilmişdir. Türkiyə silahlı birləşmələri ilə birlikdə 1000 nəfərdən ibarət Azərbaycan əsgər və zabıt heyəti də Suriyada PKK-ya qarşı antiterror əməliyyatında iştirak edə bilər. Necə ki, vaxtilə Çanaqqalada qardaşlarımıza kömək etdik, indi də kömək etməliyik. Dar günlərimizdə həmişə bir-birimizin yanında olmuşuq, indi də bir-birimizin yanında olmalıyıq".

Politoloq onu da qeyd etdi, Türkiyə Azərbaycanın, Azərbaycanın da Türkiyənin yanında olmalıdır: "Yuxarıda qeyd edilənlər çox qısa zamanda həyata keç-

məlidir ki, şimal və cənub sərhədlərimiz təhlükəsizlik alanına çevriləndən sonra sakit şəkildə Qarabağda antiterror əməliyyatını keçirə bilərik. Bütün bu söylədiklərim bu il olmalıdır. Vaxt düşmənlərimizə işləyir, ona görə tələsməliyik. Türkiyə-Azərbaycan ittifaq dövlətinin qurulması üçün yuxarıda qeyd edilən addımlar atılmalıdır. Bu addımların atılması indiki şərtlər çərçivəsində artıq zərurətə çevrilib. Bütün bunlar bu gün edilməlidir ki, sabah gec olmasın. Türkiyə-Azərbaycan ittifaq dövlətinin ən böyük üstünlüyü vahid Turan dövlətinə atılan real addımın başlanğıcıdır. Türkiyə-Azərbaycan ittifaqımız Türk Birliyinə doğru atılan ən real addım olacaq. Avtomatik olaraq da Azərbaycan dünyanın ən güclü siyasi-hərbi alyansı olan NATO-nun bir hissəsinə çevriləcək. Bununla da şimal və cənub sərhədlərimizin təhlükəsizliyini təmin edəcəyik. Və ən başlıcası Türkiyə-Azərbaycan mütəfəq vahid dövləti ərazi bütövlüyü müzə qovuşmağın, Qarabağın qaytarılmasının ən başlıca səbəbi olacaq. Özünüz də qeyd etdiyiniz kimi, Rusiya ilə Bela-

rus arasında münasibətlər Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri qədər yaxın deyil. Çünki onlar bir millət deyil, biz isə bir millətlik Rusiya Belarusa qarşı səmimi olmadığımızdan Belarus Rusiya ilə birləşmək istəmir, ona görə onları münasibətində heç nə dəyişməyib. Türkiyə-Azərbaycan münasibətlərində isə vəziyyət kardinal şəkildə fərqlənir. Türkiyə ilə Azərbaycan arasında eyni millət bağları möhkəmdir. İki ölkə arasında sevgi, inam, iman üzərində qurulan əsrlərə dayanan münasibətlər var. Ona görə Türkiyə ilə Azərbaycan arasında vahid dövlət projesi müsbət mənada nəinki təkə bu iki ölkə üçün, bütün türk dünyası üçün çox şeyi dəyişəcək. NATO-nun bu məsələyə münasibətinə gəldikdə isə təbii ki, bu qurum türk dünyasının dirçəlməsi və böyük Turanın qurulmasını heç istəməz. Lakin Türkiyə gücləndikcə və Azərbaycanın bu məsələdə siyasi iradəsi güclü olduqca NATO belə türk birliyinə əngəl ola bilməyəcək".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Uşaqlara mobil telefon verilib-verilməməsi məsələsi hər zaman geniş müzakirələrə səbəb olur. Mütəxəssislər bildirirlər ki, uşaqlara mobil telefon verilməsinin fəsadları bu gündən çox, gələcəkdə hiss olunacaq.

Məlumatlara görə, hazırda dünyada 4 milyardan çox insan mobil telefon istifadəçidir. Qabaqcıl telefon markaları isə bir-biriləri ilə rəqabət fonunda daim inkişaf halındadırlar. Artıq elə bir zaman yetişib ki, bu

mobil telefonun verilməsi əsas yerdə dayanır. Uşaqlarda müəyyən problemlərin gələcəkdə yaranmaması üçün yaxşı olar ki, onlara xüsusən də birinci 2 yaş dövründə mobil telefon verilməsin. Nəyinki mobil telefon vermək, qeyd etdiyimiz yaş aralığında uşaqları bu telefonlara yaxın qoymaq da lazım deyil. Mobil telefonun az da olsa müsbət təsiri olur ki, məktəbyaşlı uşaqlar bu cihazlar vasitəsilə informasiya mübadiləsi aparıb,

Sual bəyəndirə bilmədiklərimizdənsinizmi?

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Biz jurnalistlər dejavyu yaşayırıq hər dəfə. Hər dəfə olmasa da, tez-tez deyim, obyektivlik olsun. Uğrunda yazılar yazdığımız, köşərlər həsr etdiyimiz, hüquq müdafiəçilərini, Penitensiyon Xidmət rəsmilərini rəsmən zinhara gətirdiyimiz adamlar bir gün türmədən çıxır və deyir ki... Reaksiyalar müxtəlif cür olur. İlk kateqoriya təşəkkür edənlərdir - hərçənd ki, vicdanlı jurnalistin sözlə də olsa, təşəkkürə ehtiyacı yoxdur. İşini görüb, sadəcə vicdanla görüb və buna görə öz karyerasına gözəl şifrlərlə əlavələr edib. İkincisi mediadan qaçanlardır. İçəridən çıxanda söz verib, öhdəlik götürüb və ya hər nəyisə. Jurnalistlərə danışmaq kimi bir strategiya seçib. Bunlarla da işimiz yox. Bəlkə də danışmaq özünü batıracağına, danışmayıb nisbətən abırlı qalmaq istəmək daha məntiqlidir. Bir də üçüncü və biz qələm adamlarının gözünün düşməni olan kateqoriya var. Mən bu yazıda onlardan danışacam.

Çıxır və sanki dünyanı xilas etmişcəsinə, laubali tərzdə, yuxarıdan-aşağı baxarcasına...jurnalistlərə rişxənd edənlər. Təxminən "nə haber, lan, fakirlər?" ədasında. Sual verirsən, bəyənmir. Söz soruşursan, göz süzdürür. Bir oflama, bir puflama. Açıq-aydın hiss etdirir ki, siz onu qıcıqlandırırırsız. Niyəsi, nə üçün bilinmir. Qıcıq, əsəb, istehza - bunların toplusundan yaranan bir üz ifadəsi ilə dayanır qarşında. Həbsinə sən səbəb olmuşcasına, xoşgörü ilə dediyin hər şeyi sənə qapı kimi sərt formada qaytarır. Sanki içəridə jurnalistika kursundan məzun olub, təlim keçib, ya da "Guardian"ın ştatlı əməkdaşı olub.. Gah deyir, primitiv sual verirsiz, gah deyir, bu nə yanaşmadır. Dərdini anlamırsan, amma bilirsen ki, nəse dərdi var.

Tablonu aydın görə bildiz? Təxmin etdiz kimdən danışdığımı? Aylardır aclıq aksiyasını, içəridən yazdığı məktubları, davasını, şəxsinə yönəldilən tənqidi, yeməyini-içməyini həssaslıqla izlədiyimiz blogger Mehman Hüseynovdan gedir söhbət. Gənc içəridən çıxan kimi ilk sillemini (öz əlimdə) jurnalistlərə vurdu. Hətta hamının maraqlandığı "Səhhətiniz necədir?", "Nəçə gün aclıq keçirmisiz?" tipli sualları da iqnor etdi, aşağıladı. Sanki bu sualları vermək qəbahət imiş, iqtidar məmurları demiş, düşməni dəyirmanına su tökməkmiş, qərəzli imiş. Nəçə illik jurnalist təcürbəmdən bilirəm ki, adına siyasi məhbus deyilən şəxslər azadlığa çıxan kimi onlara verilən suallar aşağı-yuxarı eyni cür olur: səhhəti, başına gələnlər, bundan sonrakı planları və sair. Ondan Kvant nəzəriyyəsini, Ziqmund Freyd psixanalizinin inceliklərini, ya da kosmosdan yerə göndərilən siri siqnalların pərdəarxasını soruşacaq deyilik ki. Zətn soruşsaq da, cavab verə bilməz. Ömründə bir normal jurnalist müsahibəsi almamış, bir gün jurnalistlik etməmiş adam peşəsi jurnalistika olanlarla yuxarıdan aşağı danışanda... mənzərə gülməli alınır. Amma Cem Yılmaz demiş, "son şakası güldürmədi".

Tamam, anladıq ki, Mehman iki gün vaxt istəyir, yoxluğunda baş verənləri araşdırıb, izləyib geniş açıqlama verəcək, mətbuat konfransı keçirəcək. Burası ilə işimiz yox. Çünki aclıq aksiyasının müddətindən tutmuş, adından verilən bəyanatlara qədər xeyli məsələdə müəmma var. Şair demiş, çıxıb Ayı, Günəşi yerinə özü qoyacaq, qoymalıdır. Bəs bu heç kimə gücü çatmayıb, soyuq mart günündə qapıda saatlarla onu gözləyən jurnalistlərin günahı nə? Onlar nə ediblər Mehmana? İçəridə krossovord oynadığı Əli Abdalov kimi tənqidi təhqiri qəbül edib? Yoxsa adından yalançı bəyanatlar verib, qrant yeyib, görüşləmi keçiriblər?

Yenə də deyirəm. Biz bu mənzərəni daha öncə də görmüşük, xəyal qırıqlığımızı yaşamışıq. Yaxşı yadımdadır, təxminən 4 il boyunca bir siyasi məhbus haqqında da aramsız yazdıq, müdafiə etdik. Çıxanda bir müsahibə zamanı verdiyim bir normal suala "deyərsən sizin başqa işiniz yoxdur" deyər cavab verdi. Bir başqası da hər Allahın günü redaksiyalara zəng edib, türmədə pozulan hüquqlarından danışdı. İndi Avropadan bizi söyür. Yəni, Mehman nə birincidir, nə də sonuncu olacaq. Sadəcə, azadlığa çıxanda sizi ilk qarşılayan kəsime bir qədər mədəni davranmağa çalışın. "Bu, jurnalistlərin işidir, ondan pul qazanırlar" məntiqi ilə yanaşmayın. Jurnalist pulu başqa yazıdan da qazana bilər. İçəridə sizə zülm edənlər kimi davranmayın. Bu ritorikani biz onların ifasında eşitmişik. Bənzəməyin onlara, bənzəməyə çalışmayın! Xeyir tapmayacaqsız!

Məktəblilər hansı yaşdan mobil telefon gəzdirə bilər?

Həkim-pediatrdan SOS: "Validəyn uşağa mobil telefon verməsinin fəsadını gələcəkdə görəəcəm..."

gün alınan mobil telefon bir neçə ay sonra köhnə model sayılır. Çünki telefon istehsalı ilə məşğul olan şirkətlər tələbə uyğun olaraq daim yenilik axtarıb, bazara daha fərqli modellər çıxarırlar.

İngilis mütəxəssisləri 18-29 yaşlı gənclər arasında sorğu keçiriblər. Məlum olub ki, onlar hər gün 19 mətn mesaj, 113 qısa mesaj və 60 telefon zəngi edirlər (qəbul edirlər). Bu isə gün ərzində 7 saat telefonla zaman keçirmək deməkdir.

Məlumatlarda bildirilir ki, ağıllı telefonla uzun müddət yazışmaq insanın hisslərinin,

bacarıqlarının getdikcə itməsinə səbəb olur. Eləcə də kalkulyator, əlyazmalar və digər bu kimi vəsaitləri də mobil telefonda daşımaq mümkündür. Bu isə insanda yaddaşın zəifləməsinə yol açır.

Araşdırmaya görə, ağıllı telefon istifadə edərək insan beyninin quruluşunu dəyişdirə bilər. Sürix və Fribourg universitetlərinin araşdırma qrupu müəyyən edib ki, ağıllı mobil telefon istifadəçilərinin baş barmaqları ilə beyniləri arasında hissi bağlılıq var.

Türkiyəli professor Mehmet Yavuz bildirib ki, gənc zaman mobil telefonda

naviqasiyadan tez-tez istifadə etmək də beynin fəaliyyətini yavaşdır və beyin artıq düşüncə, ünvanı tapmaq funksiyasından getdikcə məhrum olur.

Həmçinin məlumatlara görə, son illərdə insanlar arasında panikaya düşmə, depressiya eləcə də Alzheimer və Parkinson kimi üzvi beyin xəstəlikləri qeyri-adi dərəcədə artıb. Şübhəsiz ki, bu vəziyyət körpə və uşaqlar üçün daha təhlükəlidir. Üstəlik, normadan artıq mobil telefonla məşğul olan uşaqlarda diqqətsizlik sindromu yaranır.

Hamilə qadınların telefonundan çox istifadə etməsi doğulacaq körpənin radiasiyaya məruz qalmasına səbəb ola bilər. Telefonun nə qədər radiasiya yaydığı öyrənmək üçün "Sar" dəyərinə diqqət etmək lazımdır. "Sar" faizi aşağı olan telefonlar daha az radiasiya yayırlar.

"Yeni Müsavat"a danışan həkim-pediatr Hüseyn Mehdiyev bildirdi ki, təbliğat aparılırsa da, Azərbaycanda analar buna diqqət etməyib, uşaqlara telefon verirlər: "Xüsusilə də yeni doğulan körpələri sakitləşdirmək üçün mobil telefondan istifadə edirlər. Telefonu uşağa verirlər ki, ekranda nələrsə baxıb, sakitləşsin. Deyim ki, uşaqlar da çox böyük həvəslə mobil telefona baxıb, sakitləşir. Bütün bunların nəticəsində ilk növbədə uşaqlarda göz problemi yaranır. Biz son illərdə müşahidə aparırıq ki, gözündən şikayət edən uşaqların sayı həddindən artıq çoxdur. Məktəb yaşında olan uşaqların valideynləri adətən sual verirlər ki, övladım nə üçün filan dərsi yaddaşında saxlaya bilmir? Mən deyirdim ki, bu problemin yaranmasının da səbəbləri sırasında uşaqlara

Ombudsmandan əlilliklə bağlı maraqlı təklif

İnsan hüquqları üzrə müvəkkil Elmira Süleymanova əlilliyin qruplara görə deyil, şəxsin funksional imkanlarının faiz dərəcəsinə görə müəyyən olunmasını təklif edir. Müsavat.com xəbər verir ki, bu haqda ombudsmanın "Azərbaycanda insan hüquqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsi və müdafiəsinin vəziyyəti haqqında" 2018-ci il üzrə illik məruzəsində qeyd edilib.

Məruzədə təklif edilir ki, əlillik şəxsin funksional imkanlarının faiz dərəcəsinə görə müəyyən edilsin və buna uyğun müvafiq sosial dəstək tədbirləri həyata keçirilsin. Bununla yanaşı, sosial infrastruktur obyektlərinin əlilliyi olan şəxslərin real tələbatına uyğunlaşdırılması təklif edilir.

Ombudsman həmçinin təklif edir ki, əlilliyi olan uşaqların ehtiyaclarının digərlərindən fərqli olduğu nəzərə alınaraq, ailə başçısını itirmiş və əlilliyi olan uşaqlara hər iki hala görə müavinət verilsin.

Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Bayıl yamacında, sürüşmə zonasında sakinlərin problemləri həll olunmamış qalır. Belə ki, ötən həftə jurnalistlərə açıqlamasında Bakı şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov bildirib ki, Bayıl sürüşmə zonası ilə bağlı Nazirlər Kabineti yaxın günlərdə yeni qərar verəcək. Onun sözlərinə görə, Bayılda baş verən sürüşmə ilə bağlı məsələyə Nazirlər Kabinetində baxılır.

"Sürüşmə hadisəsi bu ərazidə birinci və sonuncu dəfə baş vermir. Bu, təbii prosesdir. Sürüşmə orada yaşayışın olub-olmaması ilə bağlı deyil. Orada sürüşmə yaşillıq olmayan dövrdə də baş verib. Səhv etmərsən, həmin ərazidə sürüşmə 1830-cu illərdə də baş verib. Həmin vaxt orada nə yaşillıq salınmışdı, nə də yaşayış vardı", - deyir o qeyd edib.

E.Əzizov onu da deyib ki, hazırda ərazidə yaşayan vətəndaşların məsələsi gündəlikdə aktualdır. "Nazirlər Kabineti yaxın günlərdə yeni qərar verəcək. Bu barədə prezident İlham Əliyev tərəfindən tapşırıq verilib", - deyir o bildirib.

Ötən saylarımızda da məlumat verdiyimiz kimi yerlilərlə bərabər, Bayıl yamacında sürüşmə zonasında yaşayan 27 məcburi köçkün ailəsi yaşayır. Məcburi

köçkün ailələrinə Səbayel Rayon İcra Hakimiyyətindən bildirilmişdi ki, sürüşmə zonasında yaşayan köçkün ailələrinə Qaçqın və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi Qobudan ev verəcək. Bu isə onların narazılığına səbəb olmuşdu. Məcburi köçkün ailələri bildirirdilər ki, araşdırma aparıb öyrənilər ki, onlara veriləcək evlər müvəqqəti-dir və bu evləri kimsəyə satmaq mümkün deyil. Eyni zamanda, həmin evlər Bakının mərkəzindən xeyli uzaqdır. Bütün bunlara etiraz olaraq məcburi köçkün ailələri ötən həftə Prezident Administrasiyasının qarşısına toplanmışdılar. Orada problemləri dinlənən məcburi köçkün ailələrinə Qaçqın və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinə getmələri tövsiyə olunmuşdu.

Bayılda son durum: sakinlər qərar gözləyirlər

Maliyyə Nazirliyinin əməkdaşları mənzilləri növbəti dəfə ölçürlər...

"Yeni Müsavat"a danışan sakin Elməddin Muradlı bildirdi ki, məcburi köçkünləri "Qaçqınkom" sədri Rövşən Rzayev yüksək səviyyədə qəbul edib: "Rövşən Rzayev sakinlərin problemlərini dinləyib və lazımı tədbirlərin görülməsini bildirib. R. Rzayev məcburi köçkünlərə bildirib ki, məsələ ilə bağlı aidiyyəti qurumlara müraciət edəcək və çalışacaq ki, məcburi köçkünlər də digər sakinlər kimi kompensasiya alsınlar. Hələ ki, "Qaçqınkom"dan yekun cavab gəlməyib. Sakinlər böyük ümidlə cavab gözləyirlər. Lakin onu deyir ki, martın 2-də Maliyyə Nazirliyinin ekspert qrupu Bayıl yamacına gəlib və qrup şəkilində evlərin ölçülərini götürürlər. Hansı ki, indiyə qədər bəlkə də 8 dəfə evlərin ərazisi ölçülüb. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin, Maliyyə Nazirliyinin, Səbayel Rayon İcra Hakimiyyətinin,

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, Mənzil İstismar Sahəsinin əməkdaşları bir neçə dəfə mənzilləri ölçüblər. Bu gün (dünən - red.) də Maliyyə Nazirliyinin əməkdaşları ərazidədir və ölçü işlərini davam edirlər. Eldar Əzizovun fikirlərini də dinlədik. Onun fikirlərindən belə başa düşdük ki, hələ də Nazirlər Kabinetinin yekun qərarı yoxdur. Deməli, ortaya konkret qərar olmadan Səbayel Rayon İcra Hakimiyyəti özbaşına ortaya atıb ki, məcburi köçkünlərə "Qaçqınkom" ev versin, yerli sakinlərə də kompensasiya ödənilsin. Hələ qərar olmadan başqa söhbət yayılıb. Sakinlər gözləyirlər ki, veriləcək qərar hər kəsin ürəyincə olacaq. İndiyə qədər bütün qurumlara müraciət edib, mövcud vəziyyət barəsində onları məlumatlandırmışdıq. Kompensasiyanın məbləği dəqiq məlum deyil. Bilinmir ki, köçür-

lənələrə nə qədər pul verilləcək. Onu deyir ki, ərazinin aşağı hissəsində bina tikilir və hələ hazır olmamış, mənzillərin hər kvadratını 2500 manata satırlar. Bizə də əgər kompensasiya verirlərsə, heç olmasa yerin qiyməti nəzərə alınsın".

Onu da yada salmaq ki, Bayıl ərazisindəki "Teleqüllə" yaxınlığında olan sürüşmə səbəbindən ərazidə məskunlaşan 98 ailə 2018-ci ilin yanvar ayından etibarən 11 aylıq müddətə kirayə mənzillərə köçürülüb. Sakinlər bildi-

riblər ki, verilən kirayə pulu az olduğu üçün Bayıl ərazisində ev tapmaqda çətinlik çəkiblər. Ona görə də məcbur qalıb ya kənar ərazilərdə ev tutublar, ya da öz evlərinə geri döndülər.

Kirayə pulunun məbləğinə gəlincə isə qeyd edək ki, normativlərə uyğun olaraq, ailə tərkibi 1-5 nəfər arası olanlara 200 manat, 6-7 nəfər olanlara 250 manat, 8-dən çox olanlara isə 300 manat müəyyən olunub. Həmin əraziyə işıq, qaz və digər kommunal xidmətlər müvəqqəti dayandırılıb. Cari ilin yanvar ayında kirayə pulları ödənilməyib. Sonradan isə həmin ay üçün ödəniş edilib. Səbayel rayonunun icra başçısı Vüqar Zeynalov sakinlərə bildirib ki, mart ayından etibarən onlara 6 aylıq kirayə pulu veriləcək.

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Futbolda qaydalar dəyişdi - siyahı

Beynəlxalq Futbol Assosiasiyaları Şurası (IFAB) oyun qaydalarında bir sıra dəyişikliklər edib. Report-un məlumatına görə, bu barədə qərar IFAB-ın 133-cü illik yığıncağında qəbul olunub.

Dəyişikliklər bunlardır:

1. Qaydalarda əllə oyun dəqiqləşdirilib. Bilmədən əllə oynayan futbolçu qol vursa və ya qol vəziyyəti yaratsa, cəzalanacaq;

2. Əvəzlənən futbolçu bütün meydan boyu yox, ona yaxın

olan yan xətt tərəfdən ehtiyat oyunçular skamyasına yollanmalıdır;

3. Komanda nümayəndələrinin qeyri-idman hərəkətinə görə sarı və qırmızı vərəqələrlə cəzalandırılma qaydaları dəqiqləşdirilib;

4. Topa digər komandanın oyunçusu toxunmamışdan əvvəl qapıdan zərbə zamanı topun cərimə meydançasını tərk etməli olduğuna dair qayda ləğv edilib;

5. Hücum edən komandanın oyunçularının canlı sədd qurulmasında aktiv iştiraklarına dair qaydalar təsdiqlənib. İndi onların bunu etmələrinə qadağa qoyulub. Cərimə zərbəsini yerinə yetirən komandanın oyunçuları müdafiə olunan tərəfin qurduğu səddən azı bir metr məsafədə olmalıdırlar;

6. Penalti yerinə yetirilərkən qolkiperlərin qapı xətti üzərinə ayaqlarından birini qoyması da kifayətdir;

7. Bəzi hallarda top baş hakimə dəydikdən sonra "mübahisəli top" təyin olunacaq.

Qeyd edək ki, qaydalardakı dəyişikliklər iyunda qüvvəyə minəcək. Daha əvvəl bildirilirdi ki, Beynəlxalq Futbol Assosiasiyaları Şurası martda təsadüfən əl ilə oynamağa görə cəzanın tətbiq olunması məsələsini müzakirə edəcək.

Müşahidə kameraları harada quraşdırıla bilməz?

Hüquqşünas: "Gizli çəkiliş konstitusiyaya pozuntusudur və şəxsi həyata müdaxilə sayılır..."

Ötən həftə Bakıda məktəbin sanitariya qovşağında kamera quraşdırılması ilə bağlı fotolar yayılmışdı. Məktəbin direktor müavini Novruz İsmayilov açıqlamasında bildirmişdi ki, həmin kamera oğlanlar üçün nəzərdə tutulan sanitariya qovşağına quraşdırılıb, lakin heç vaxt işlək vəziyyətdə olmayıb.

İşləməyən kameranın ayaqyoluna quraşdırılması-nın səbəbinə gəldikdə, Novruz İsmayilov qeyd etmişdi ki, yuxarı sinif şagirdləri orada siqaret çəkiblər. Şagirdləri bu vərdişdən yayındırmaq üçün məktəb rəhbərliyi bu üsulu seçib. Sonradan kamera çıxarılıb. Şagirdlərin ayaqyolunda çəkdiyi elektron siqaret və qəlyanlar isə onlardan alınıb.

Bakı küçələrində, parklarında və eləcə də müəssisə və təşkilatlarda, mağazalarda kameraların quraşdırılmasının şahidi oluruq. Şəhərdə demək olar ki, hər yerdə çəkiliş. Bəs qanunla bu cür kameralar harada quraşdırıla bilməz?

"Yeni Müsavat"a danışan hüquqşünas Əsəbət Mustafayev bildirdi ki, ka-

mera quraşdırılan yerdə mütləq "kamera çəkir" ifadəsi yazılmalıdır: "Harada ki, təhlükəsizlik məsələləri pozula bilər, orada kameraların quraşdırılması mümkündür. Bundan əlavə, hansısa ictimai qaydaların pozulma biləcəyi, qəzaların baş verməsi mümkün olan yerlərdə kamera quraşdırmaq olar. Məsələn, şəhər polisi kameralarla bağlı sxemini özü müəyyən edir. Bu sxemə uyğun da kameraları quraşdırırlar. Eləcə də hansısa müəssisədə özünün təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə kamera qoyur. Sanitar qovşaqda hansısa kameranın quraşdırılması isə təhlükəsizlik məsələsi deyil. Ola bilsin ki, məktəb rəhbərliyi deyir ki, kamera quraşdır-

maqda məqsədi, uşaqların siqaret çəkməsini önləməkdir. Lakin orada kameranın quraşdırılması qanuna görə şəxsi həyata müdaxilədir və bu, mümkün deyil. Koridorlarda, həyətdə, girəcəkdə isə bu cür kameraları quraşdırmaq olar. Müəssisələrin içərisində kamera quraşdırılırsa, içəridə çəkilişin olması ilə bağlı xəbərdarlıq lövhəsi də qoyulmalıdır. Bu, gizli çəkiliş kimi qəbul edilərsə, o zaman qanun pozuntusu sayılır. Yeni gizli çəkiliş

birmənalı olaraq konstitusiyaya pozuntusudur və şəxsi həyata müdaxilə sayılır. Bir çox mağazalarda görürük ki, kamera çəkilişinin olması ilə bağlı xəbərdarlıq lövhəsi var. Lövhəni qoymağa mağaza rəhbərliyini məcbur edirlər və bu, doğru addımdır. İnsan bilməlidir ki, onu çəkirlər. Davranışını da buna uyğun etməlidir. Gizli çəkiliş isə qanunla qadağandır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Hər biri-
restoran-
kafelerde yemek yeyirik. Nahara çıxırıq, şam yeməyində qonağımız olur. Ya da yorğun bir gündən sonra acmışıq, ən yaxınlıqdakı kafedə qarnımızı doyurmağa çalışırıq. Amma o dəbdəbəli, səliqəli geyimli qarsonların bizə təqdim etdikləri yeməyin hazırladığı mətbəxlər gerçəkdən çox təmizdirmi? Oradakı yeməklər gigiyenik, normallara uyğundurmu? Ümumiyyətlə, "arxa cəbhədə" nələr baş verir?

"Yeni Müsavat" bu mövzu ilə bağlı Türkiyənin "Hürriyyət" qəzetinin hazırladığı bir materialı sizlərə təqdim edir. Türkiyə xidmət sektorunun öncül ölkələrindən biridir. Amma ilk sıralarda olmaq onları bu neqativlərdən uzaqlaşdırmır.

"Hürriyyət" restoranların görünməyən üzünü barədə yazıb. Yeyib-ichmək sektorunun hər sahəsindəki insanlarla danışib. Servis edən qarsonlar, mətbəxdə çalışan aşpaz və köməkçiləri, işi aksiyaya çevirib hər gün etiraz edənlər...

Onlardan gündəlik həyatda yaşadıklarını soruşublar. Restoranlarda şıq masaların, parıltılı dekorasiyaların arxasında yaşananları öyrənib. Hər hansı neqativ vəziyyətlə qarşılaşmaq üçün onları adlarının baş hərflərini dəyişdirib.

Gündə 14 saat işləməyə dözməyən aşpazlıq iddiasına düşməsin. Bu işi pul üçün görürsünüzsə, heç görməyin. İstirahət gününə ehtiyacın varsa, dövlət işində çalış. Bütün bunlar fərqli şef aşpazların ağızlarından çıxan cümlələr. Onlar bu cümlələri təkrarla- maqla əslində onu adlandırır və çox adam da bu əfsanəni təkrarlayaraq daha da möhkəmləndirirlər.

Bunun səbəbi isə 99 faiz müəssisə rəhbərinin cahilliyi, təcrübəsizliyi və hiyləgərliyi- dir. Hər şeyin ucuzuna qaçma cəhdi ilə minimum əmək haqqı ilə işə götürdükleri aşpaz bir neçə ay sonra 50-60 manat daha çox məvacib verən yere keçər. Bir adamı ən azı iki adamlıq işlədərək xeyir əldə etməyə çalışırlar. Amma hər kəs bilir ki, bu gerçək bir xeyir deyil və əvvəl-axır partlayacaq. İş yerində yemek yeməyən bir dostumuz vardı. Şefin birinə belə dediyini eşitdim: "Yemek yemədiyi üçün ayaq- yoluna da getmir. Haradan baxsan, digərlərindən 45 dəqiqə daha çox çalışır. Bu adam rəhbərliyin göz nuru idi. Şef aşpazlarla danışanda çox adam əmrə müntəzir dayanır. "Oldu, şef" sözündən artığı deyilməyə daha yaxşı olar. Sektorda o qədər hərc-mərclik artıb ki, gündə neçə saat çalış- cağını soruşduğu üçün iş gö- rüşməsindən qovulan belə olur. Norveçə çox məşhur bir restorana işləməyə gedən bir dostum məni təsirləndirən bir şey demişdi: "Buraya gəldiyimdə anladım ki, Türkiyədə biz işverənə möhtac imişik ki- mi davranılır. Amma burada restoran sahibi bizi əl üstündə tutur. Çünki mən xoşbəxt ol- masam, o boşqab o mətbəx- dən çıxmaz".

Gecə 12-də iş gününüz bit-

diyi zaman növbəti səhər hər zamankından üç saat tez gəl- məniz lazım olduğunu öyrənir- siniz. 80 saat da çalışsaq, 45 saatin pulunu alırız. 10 gündən bir, təkcə bir gün istirahət edərək çalışmaq çox geniş yayılıb. Məsələn, icazə gününüzün bazar ertəsi olduğunu bazar gecəsi öyrənirsiniz və həftələrdir təxirə saldıığınız həkim rando- vusunu yenə də ala bilmirsiniz".

"Hürriyyət" yazır ki, çox ge- niş yayılan bir praktik formula var: Bir neçə illiyinə xaricə çıxır- sınız. Adı məşhur olan bir ye- mək məktəbinə 50 min avro ve- rirsiniz. Sonra da Michelin ul-

duzlu bir restoranında üç aylıq könüllü olaraq çalışsınız. Üç ay boyunca orada turşu vedrəsinə nəzarət funksiyasını icra etmiş ola bilərsiniz, amma burda heç kim sizdən bunu soruşmaz, maraqlanmaz. "Vayyy, Noma- damı işlədin" deyər soruşurlar. Bir az da yaşınız varsa, Türki- yəyə qayıtdığınız zaman orta- dan itdiyiniz illəri kimsə soruş- maz.

Sitat: "Mətbəxlərdə çalış- mağa yeni başlayanlar bir müddət bayırda yemek yeyə bilməzlər. Sonra vəziyyəti qə- bul edirlər. Mən də ilk başladığım zaman tərəvəzlərin, göyər-

tilərin yuyulmaması qarşısında heyretlərə düşmüşdüm. Amma 70 saat çalışdığım ikinci həftə- dən sonra bunun səbəbini an- ladım. Yerə düşən boşqab gö- türülür, mümkünə şef görmə- dən içindəkilər yenidən boşqa- ba qoyulur. Ocaqdan yerə dü- şən kotlet yenidən oda tutulub, verilir. Əgər bütün tərəvəzlərin yuyulduğu bir yemek yeməkdə maraqlınsınızsa, o zaman adambaşına 100 manatdan ar- tıq vermədiyiniz bir restorana getməyin. Bir yerdə yemek ye- mədən öncə mətbəxdə neçə- insan çalışdığını soruşmaq la- zımdır. Yemek yediyiniz resto-

səhifələrinə girmək yetərlidir.

- Restoran və kafeləri sıra- layan bəzi mütəbər qurumların siyahısına baxın.

- Özüünüzə xas kriteriyalar müəyyənləşdirin. Məsələn, ön- cə ayaqyoluna gedin. Əgər ayaqyolu lazımı qədər gigiyenik deyilsə, əmin olun ki, mə- tbəx də deyil.

- İşi daha da irəliləyər apar- maq istəsəniz, mətbəxi görüb görə bilməyəcəyinizi də soruşa bilərsiniz.

- Sizə qulluq edən qarsonla yaxın münasibət qurun, fikirlərini öyrənin, sual verin, məslə- hətələrinə qulaq asın.

səviyyəli, insancıl olsa da, ora- dakı bütün işçilərə nəzarət et- mək çətindir. Çox ciddi pullar verib, qalın otellərdə qayma- ğın kifləri alındığı zaman o qay- mağın yeməli olduğuna inanən şeflər gördüm. Mən yeyə bil- məyəcəyim, yemek istəməyə- cəyim bir şeyi servis edə bilmə- rəm. Amma bu sektorda hər şey mətbəxdəki şefin, ya da aşpazın insafına qalıb. O gülən üzlər, gülüşlər yalandır. Xüsu- sən mətbəxlər o göstərilən ən təmiz, ən gözəl üzlər, böyük gülüşlərlə gözən insanlarla do- lu deyil, bunu başa düşməliyək. Əksinə, bütün gün qaçan, ayaq

Restoran və kafelərin mətbəxində

nələr baş verir - şok detallar

"Düyü yerə tökülür, qaşıqla yerdən yığıb qazana tökürdük" - aşpazlar danışır

ran 100 nəfərlikdirsə və 5 nəfər çalışırsa orada yeməyin. Bun- dan başqa, insanları artıq təc- cübləndirməyən şeylər də eş- didim: "Orqanik məhsullardan istifadə edirik" deyib, ən yaxınlıqdakı bazardan tərəvəz al- maq, "Özümüz istehsal edirik" deyib, paket mozarelladan isti- fade etmək.

İstanbulun demək olar ki, hər mətbəxində böcek var. Dərmanlama edirsiniz, kökünü qurudursuz, amma bir müddət sonra yenə çoxalır. Hər sabah bütün boşqabları yenidən yu- yurduq. Ən təmtəraqlı yerlərdə də bunu gördüm. Çalışdığı bir başqa yer bağçalı idi. Bir gün müştərinin salatından böcek çıxdı. Servis şefiylə birlikdə sala- tı aşpaza apardıq. Aşpaz özünü müdafiə etmək üçün "Bi- zim mətbəxdə bu böcekdən yoxdur, bağçadakı budaqlar- dan düşmüş ola bilər" dedi.

"O yeməyi sifariş etməsin deyər müştəriyə qaş-göz işarəsi edirdim"

Çalışdığım heç bir yerdə saxta içkidən istifadə olundu- ğuna şahid olmadım. Amma mən hər zaman yaxşı yerlərdə çalışdım. Bir dəfə masaya tur- şumuş mayonez getdiyini bili- rəm. Menyuda olan hər yemek heç də təzə və yaxşı demək deyil. Amma bunu müştəriyə açıq-açıq demək mümkün deyil. Ona görə də müştəriyə o yeməyi sifariş verməməsi la- zım olduğunu qaş-göz işarələri ilə anlatmağa çalışdım".

Yaxşı restoranları necə tap- paq?

- Günümüzdə yaxşı restoro- ranı tapmaqğın bir neçə yolu var. Yeməyin ləzzətindən tut- muş, tualetin təmizliyinə qədər. Bunlar önəmli detallardır. Am- ma fərqli ziyarətçilərin şərhləri- ni də oxumadan keçməyin. Bu- nun üçün həmin restoranların

Bayırda döner, kotlet, lah- macun yeməyin

"Hürriyyət" aşpaza istina- dən yazır ki, heç bir məkan gigi- yena qaydalarına riayət etmir. Mətbəxdə siçan da gördüm, ta- rakan da. Məkanlar par-par pa- rıldayır, amma pərdə arxası çox fərqlidir: "Bir dəfə etçəkən maşında et çəkilməmiş, gecə təmizlənməmişdi. Sabah gələn- də qiyməyə qurd düşdüyünü gördüm. Mən bayırda yemek yeməyərəm. Məcbur qalsam, sadəcə etibar etdiyim balıqçılarda yemek yeyərəm. Döner, kotlet, lahmacunu əsla yemərəm. Siz də yeməyin. Bu məhsullar gigi- yena tətbiq edilməyən məhsul- lardır. Keçmişdə dost-tanışdan soruşuldu, indi sosial media qurmanları nə deyib, ona baxı- lır. Hər yer restoranlarla ortağ çalışıb, nə olduğu bilinməyən yerləri etibarlı məkan kimi işarə- edən qurmanlarla doludur. Balıq restoranlarında masanıza gələn balıq sizə göstərilən təzə balıq yox, arxada saxlanan, köhnəlməyə müsaid balıqlar- dır. Bunu çox tez-tez edirlər. Mətbəxlərdə yerə düşən məhsul- lar zibilliyə atılır, istifadə edilir. Bunu mən də etdim. Əv- vəllər bu, mənə tərs görünür- dü. Amma sonra işin gərginliyi- nə görə o məhsuldan istifadə etməyə məcbur qaldım. Yeni- dən bişirəcək 15 dəqiqə vaxtı- mız yox idi. Yerdən bişirilmiş toyuğu, tərəvəzi götürüb, boş- qaba qoyduqumuz oldu.

Bahalı otellərdə kifləri alınan qaymaq

Daha bir aşpaz danışır: "Gastronomiya məzunuyam. Xaricdə bir çox restoranda, Türkiyədə də otel və restoran şebəkələrində çalışdım. İndi Türkiyədə peşəmi icra edirəm. Gigiyena qaydaları o qədər də- yişikdir ki... Restoranın, ya da otelin rəhbərliyindəki insan çox

üstə yemek yeyən, bəzən onu da edə bilməyən, odun başın- da tər tökən və servise çatan, servisdə müştərinə razı salmaq adına su belə içməyən insan- larla doludur.

12 nəfərini etməli olduğu işi 6 nəfər edən və eyni keyfiyyət- lə etməyə məcbur edilən mə- tbəx işçiləri var. Hamımız öncə bunu anlamalı və nə edə bilirik deyər danışmalıyıq. Staj dönə- mində iki ay yarım bir oteldə staj keçdim və bu stajımdan sonra otellərdə açıq bufet ye- məməyə qərar verdim. Salat hissəsinin hər gün yox, bir ne- çə gündən bir dəyişdiyini gördüm. Südlü qarğıdalının üstü yaşıl olmuşdu. Ustaya "zibil qu- tusuna tökümmü?" deyər so- ruşdum. Qarğıdalını götürdü, başqa bir qaba tərs çevirib, qoydu. "Bax, artıq yaşillıq yox- dur" dedi. Düyü yerə töküldü və yerdən qaşıqla alıb qazana tök- dülər. Məhsullar tez tükəndiyi üçün təzə görünməsi üçün ekstra bir şey etmədik. Yaşım 25-dir. Şəxsi butik şirniyyat mağazamı açana qədər mə- tbəxdə çalışmaq istəmirəm".

Sonda... Əslində çoxu- muz təxmin edirik. Arxa tərəf- də heç də hər şey sūd-liman deyil, gigiyena ən üst səviyyə- yə çatdırılmayıb. Köhnə etləri atırlar, yenidən qaynadıb, qızardıb qarşımıza qoyurlar. Salatların göyertisi yuyulmur, viruslarla birgə mədəmizə köç- edir. Şirniyyatlar bir qədər bayatdırsa, üstünə şərbət tökü- lür, təzə, tərəvətli görüntüsü verilir. Bəs biz nəyə görə is- rarla "bayırda yemek yeyək" arzumuzu dəfn etmirik? Tən- bəllik, kimlərəşə yarışa gir- mək, ya...? Bütün hallarda sağ- lamlığımızı təhlükəyə atırıq. Bunu bir daha düşünek.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 50 (7220) 4 mart 2019

Özünəinamı zəif qadınlar makiyajdan çox istifadə edirlər

Makiyaj qədərindən artıq olduqda həmin xanımda psixoloji narahatlığın olmasını göstərir. Psixoloqların qənaətinə görə, ifrat makiyaj əslində kompleksin olmasının göstəricisidir.

Bəzən üzde xırda bir qüsuru gizlətmək və görünməmək üçün makiyajdan çoxlu istifadə edirlər. Bir sıra xanımlar isə makiyajdan düzgün istifadə edə bilmirlər. Bu səbəbdən də ətrafdakılarda narahatlıq yaradırlar. Özlərinə inamı aşağı olan xanımlar makiyajdan istifadə edərək balans yaratmaq istəyirlər.

Lakin makiyaj etməyən xanımları da özünə əmin adam kimi dəyərləndirmək olmaz. Sadəcə, buna dünyagörüşü, ailədaxili münasibətlər təsir edir. Ümumiyyətlə, ailənin strukturundan irəli gələn bir çox şeylər var ki, xanım makiyajdan tamamilə imtina edir. Dini fikirlər də makiyajdan imtinaya səbəb olur. Elə xanımlar da var ki, onların makiyaja ehtiyacları yoxdur və heç istifadə də etməirlər.

Kaliforniyada nadir balıq tapılıb

Cənub yarımkürəsinin isti sularında yaşayan günəş balığı ABS-in Kaliforniya ştatındakı çimərlikdə aşkar olunub. Santa-Barbara şəhəri sahilində uzunluğu 2.1 m. olan balığın tapılması alimləri çaş-baş qoyub. BBC-nin xəbərinə görə, onlar yalnız ilıq sulara yaşayan canlıların ekvatoru aşaraq Şimali Amerikaya necə gəlib çatdığını anlamağa çalışırlar. Kaliforniyadakı Coal Oil Point qoruğunun ərazisində nadir balığı yerli universitetin bioloqu aşkar edib.

O, dəniz canlısının hansı növə məxsus olduğunu öyrənmək üçün onun şəkillərini sosial mediada paylaşdı. Məlum olub ki, canlı yalnız 2014-cü ildə aşkar edilmiş balıq növünə aiddir.

Görüntülər 5 il əvvəl bu balığı aşkar edərək ona "mola tec-

ta" adını vermiş alimi təəccübləndirib. "Daha aydın şəkillər gələndə şübhələrə artıq yer qalmadığını dərk etdim", - Mariana Nyegaard CNN telekanalına müsahibəsində bildirib. Çox maraqlıdır. Balığı ekvatoru keçməyə vadar edən nədir?

Oğul anası olmaq istəyən qadın... asəbi olmamalıdır

Oğlan anası olmaq istəyən qadınların əsəbləri normada olmalıdır. İngiltərənin Oksford Universitetinin alimlərinin dediklərinə görə, onların apardıqları araşdırmanın nəticələri belədir.

İngilis alimlər ana olmaq istəyən 300 qadını müşahidə ediblər. Məlum olub ki, dövlənmə zamanı xroniki stress vəziyyətində olan qadınların qız anası olmaq şansları daha çoxdur. Eksperimentə cəlb edilmiş qadınların orqanizmlərində böyrəküstü vəzin ifraz etdiyi və xroniki stressin göstəricisi olan kortizol ilə beta-amilaz fermenti kimi hormonların göstəriciləri ölçülüb.

Beta-amilazın artması insan orqanizmində adrenalinin çoxalmasına dəlalət edir ki, bu da emosional durumlarda baş verir. Eksperiment əsnasında qadınlar 58 oğlan və 78 qız dünyaya gətiriblər. Orqanizmlərində kortizolun səviyyəsi yüksək olan qadınlarda qızlar daha çox doğulub. Ümumiyyətlə, belə qadınların qız anası olma şansları 75 faiz çoxdur.

Pişikli stəkanlar çinliləri dalaşdırdı

Çində bir kofe firması pişik pəncələri formasında stəkanı satışa çıxarıb. Yeni məhsul çinlilər arasında ajiotaj yaradıb. Məhdud sayda məhsul ötən həftənin çərşənbə axşamı günü satışa çıxarılıb və 30 dollar məbləğində olub. İnsanlar bu unikal məhsulu satın almaq üçün öncədən növbəyə dayanırlar. Xüsusən narahat müştərilər növbələrdə dava-dalaş yaradırlar. Nəşrin yazdığına görə, aqressiyanın səbəbi onun məhdud sayda satışa çıxarılmasıdır. Onlayn satışda, eləcə də müxtəlif platformalarda gerçəkləşən satışda stəkanın qiymətləri də fərqlidir - 119 dollardan 448 dollara qədər.

2018-ci ilin dekabrında xəbər verilmişdi ki, üzərində Rusiya prezidenti Vladimir Putinin fotosu olan təqvimlər Yaponiyada ciddi marağa səbəb olub. Bu təqvimlər üzərində yerli məşhurların da fotosu vardı. Amma yaponlar Putinin təqviminə daha çox maraq göstərirlər.

QOÇ - Evdə oturmağa lüzum yoxdur. Çünki ailə üzvlərinizlə, eləcə də qonum-qonşularla mübahisə gözlənilir. Əsas diqqəti fəaliyyətə yönəldin ki, gözlənilən xoşagəlməzliklər baş verməsin.

BUĞA - Maraqlı hadisələr yolunuzu gözləyir. Ola bilsin ki, çoxdan bəri əlaqə saxlaya bilmədiyiniz adamlarla rastlaşsınız. Günün ikinci yarısında işlə bağlı riskə getmək olar, çünki sonu xeyirlidir.

ƏKİZLƏR - Həddindən ziyadə düşərli təqvimdir. Təxminən saat 12-dən 17-yə qədər rastlaşdığınız hər bir hadisə ürəyinizcə olacaq. Təzə xəbər və ya təkliflər də ala bilərsiniz. Qətiyyətli olun.

XƏRÇƏNG - Bu gün sizə çoxsaylı fikir mübadiləsi aparmaq səmərə verəcək. Gələcək karyeranız məhz bundan asılıdır. Riskli işlərdənsə uzaq olun. Ailə-sevgi münasibətlərində inad etməyin.

ŞİR - Özünüzü gərginliyə atmayın. Səmərəsiz danışıqlarda, sıxıntılı görüşlərdə iştirak etməkdən çəkinin. Bunu bacarsanız, olduqca rahat və sevincli gün yaşayacaqsınız. Xoş dövrünüz başlayır.

QIZ - Ulduzlar müdafiəinizdə durub. Bu səbəbdən də Tanrıya xoş gedən bütün işləriniz müsbət sonluqla başa çatacaq. Səmərəli təkliflər, xoş xəbərlər ovqatınızı xeyli yüksəldəcək. Qidanıza fikir verin.

TƏRƏZİ - Gün ərzində bir neçə aktiv məqam yaşayacaqsınız. Hətta şəxsi büdcənizdə irəliləyişlər də mümkündür. Axşama yaxınsa sevindirici hadisələrin, xoş ovqatın şahidi olacaqsınız.

ƏQRƏB - "Hirsli başda ağıl olmaz"lığını yəqin ki, bilirsiniz. Xüsusən də günün birinci yarısını sakit tərzdə başa vurmağa çalışmalısınız. Axşamsa ürəkaçan hadisələrin iştirakçısına çevriləcəksiniz.

OXATAN - Sevgidə mövcud olan soyuqluğu aradan qaldırın. İmkan verməyin ki, davranışlarınız dedi-qodu səviyyəsində formalaşsın. Təcrübəli adamlarla işbirliyi qurmaqdan çəkinməyin.

OĞLAQ - Martin bu yarpağı sizin üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edəcək. Ulduzların düzümü uzaq səfərə çıxmaq planlarınızı reallaşdırmağı tövsiyə edir. Qərarlarınızda məsuliyyətli olun.

SUTÖKƏN - Ulduzlar əsəblərinizin sakitləşməsindən fərəh duyur. Əgər təmkininizi beləcə tənzimləsəniz, heç bir qanqaraçılıq olmayacaq. Gün ərzində maraqlı görüş və maddi irəliləyiş də gözlənilir.

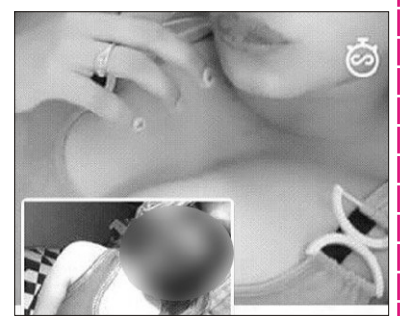

BALIQLAR - Kifayət qədər düşərli ərəfədir. Nəzərdə tutduğunuz planların əksəriyyətini reallaşdırma biləcəksiniz. Amma kiməsə yalan vəd verməyin. Qonaq getmək sizə rahatlıq gətirə bilər.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Çılpaq şəkilləri yayıldı, özünü asdı

Meksikada 19 yaşlı qız çılpaq şəkilləri sosial mediada satılınca özünü asdı. Julissa adlı qız 300-dən artıq qadının şəkillərinin yer aldığı Packs de Monclova adlı sistemin qurbanı olub. Şəkillərinin bu sistemə düşməsindən sonra depressiyaya giren Julissa evinin hamamında ölü tapılıb. Meksikanı sarsıdan intiharın ardınca polis sözügedən sistemi araşdırmağa başlayıb. Packs de Monclova-nın çılpaq şəkilləri necə əldə etdiyi öz sirrini hələ də qoruyur.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.755